

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W MORĄGU
z dnia

w sprawie: wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 14 grudnia 2018 r., nr PN.4131.474.2018,

Na podstawie art.18 ust. 2, pkt 15 i art. 98 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 3 § 2 pkt 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1302), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje:

§ 1

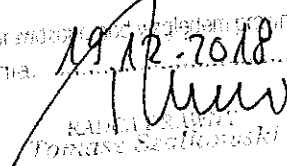
Postanawia się wnieść skargę do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 14 grudnia 2018 roku nr PN.4131.474.2018 stwierdzające nieważność §3 ust. 1 uchwały nr XLVII/735/18 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Morąg z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sprawy i uchwały Rady Miejskiej
dnia 19.12.2018

RADA MIEJSKA
Tomasz Szalkowski

BURMISTRZ MORĄGA
14-300 Morąg
ul. 11 Listopada 9

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 14 grudnia 2018 roku nr PN.4131.474.2018

Zgodnie z art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.

W przedmiotowej sprawie organ nadzoru stwierdził nieważność §3 ust. 1 uchwały nr XLVII/735/18 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Morąg z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019.

W §3 ust. 1 ww. uchwały Rada Miejska w Morągu ustaliła, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Zdaniem organu nadzoru przedmiotowa uchwała nie jest aktem prawa miejscowego i w związku z powyższym nie podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym.

Stanowisko organu nadzoru jest błędne. W wyroku z dnia 20 marca 2018 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w sprawie sygn. akt II SA/OI 78/18, badając uchwałę XXXVII/544/17 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 30.11.2017 r. w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Morąg z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018, wyraźnie stwierdził, że uchwała w przedmiocie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi jest aktem prawa miejscowego.

W tej sytuacji zachodzą podstawy do złożenia skargi do sądu administracyjnego.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

UCHWAŁA NR
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia

w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

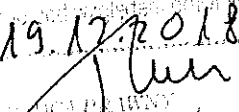
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.), art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) w związku z uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje :

§ 1. Podwyższa się do 150% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) dla celów przyznawania pomocy w postaci świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007).

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała Rady Miejskiej w Morągu nr XLV/685/14 z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko - Mazurskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

19.12.2018

MARGA PRAWNY
Zuzanna Szatkowska

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Morągu w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Stosownie do art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego. Stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (tj. Dz.U. poz. 1358 ze zm.), od 1 października 2018 r. kwoty te wynoszą 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł na osobę w rodzinie.

Ustanowiony uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (na mocy którego utraciła moc uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2013 r., poz. 1024) - przewiduje m.in. udzielanie wsparcia w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku i żywności osobom i rodzinom spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej (tj. do kwoty 1 051,50 zł dla osoby samotnej oraz 792 zł dla osoby w rodzinie).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i na osobę w rodzinie uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

Podjęcie niniejszej uchwały umożliwi objęcie pomocą większą grupę odbiorców, którzy dotychczas korzystali ze wsparcia w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, o niskich dochodach, w tym osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku.

Nadmienić należy, iż Program „Posiłek w szkole i w domu” przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku i żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Wobec powyższego, podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

UCHWAŁA nr
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia

w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

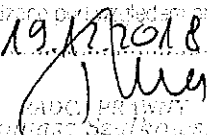
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.), art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) w związku z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje :

§ 1. Odstępuje się od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin wymienionych w uchwale nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007), jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała Rady Miejskiej w Morągu nr XLV/684/14 z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Burmistrzowi Morąga.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko - Mazurskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

Sprawdzono poprawność danych osobowych
dnia 19.12.2018

RADA MIEJSKA
Tribunał Sędziowski

BURMISTRZ MORĄGA
14-300 Morąg
ul. 11 Listopada 9

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Morągu w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (701 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł na osobę w rodzinie (podstawa: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Dz. U. poz. 1358).

Ustanowiony uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (na mocy którego utraciła moc uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2013 r., poz. 1024) - przewiduje m.in. udzielanie pomocy w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150 % kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej - tj. do kwoty 1051,50 zł dla osoby samotnej oraz 792,00 zł dla osoby w rodzinie.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej wydatki na zasiłki i pomoc rzeczową podlegają zwrotowi, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kryterium dochodowe.

Zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, będące w zakresie zadań własnych.

Przyjęcie tej uchwały pozwoli na udzielanie wsparcia w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym, bez konieczności zwrotu części lub całości udzielonej pomocy (konieczność zwrotu wynika wprost z art. 41 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego, że w przypadku przyznania zasiłku osobom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, podlegają one zwrotowi).

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

**UCHWAŁA NR/2018
RADY MIEJSKIEJ W MORĄGU
z dnia grudnia 2018 r.**

w sprawie: zmiany uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego i lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 50 ust. 6 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr III/21/14 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego i lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2015 r. poz. 325, ze zm. w 2017 r. poz. 3344, w 2018 r. poz. 207) w § 10 wprowadza się następujące zmiany:

1. lit. b) otrzymuje brzmienie:
„b) 20,13 zł (słownie: dwadzieścia złotych 13/100) w roku 2019,”
2. lit. c) otrzymuje brzmienie:
„c) 20,13 zł (słownie: dwadzieścia złotych 13/100) w roku 2020”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.

19.12.2018
1 Um
Miejski Burmistrz
Morąga

BURMISTRZ MORĄGA
14-300 Morąg
ul. 11 Listopada 9

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Morągu zmiany uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego i lub całkowitego z wolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Rada gminy, stosownie do brzmienia art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, została upoważniona do określenia w uchwale szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Posiadanej delegacji do określania wysokości kosztu przedmiotowych usług opiekuńczych, Rada nie może przenieść na inny podmiot. Z tych względów, konieczna jest każdorazowa zmiana wysokości przyjętej w uchwale ceny jednej godziny usług opiekuńczych, stosownie do zmieniających się okoliczności.

W związku ze wzrostem od 2019 r. najniższego wynagrodzenia za godzinę pracy (z 13,30 zł do kwoty 14,70 zł), w wyniku negocjacji z Warmińsko-Mazurskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie, koszt jednej godziny usług opiekuńczych w 2019 r. ustalono na kwotę 20,13 zł, przy obecnie obowiązującej 18,49 zł.

Wobec powyższego niezbędnie jest dokonanie zmian w obowiązującej uchwale Rady Miejskiej w Morągu poprzez zastąpienie stawki przewidywanej w 2019 r. (18,86 zł) ale również stawki w 2020 r. (19,23 zł) nową stawką w wysokości 20,13 zł.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W MORĄGU
z dnia**

w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Morąg w zakresie dożywiania dzieci i uczniów” na lata 2019- 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 994) art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1508 ze zm.) w związku z Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r., poz. 1007), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Morąg w zakresie dożywiania dzieci i uczniów” na lata 2019-2023, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XLI/617/14 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 .

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2019 r.

19.12.2018.
[Podpis]
[Pieczęć]

Załącznik
do uchwały nr.....
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia grudnia 2018r.

**WIELOLETNI PROGRAM OSŁONOWY
W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „POMOC GMINY MORĄG W ZAKRESIE
DOŻYWIANIA DZIECI I UCZNIÓW” NA LATA 2019-2023**

„Pomoc Gminy Morąg w zakresie dożywiania dzieci i uczniów ” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 w związku z art. 48 i art. 48b ust. 2-5 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. Program nawiązuje do Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r., poz. 1007). Program będzie realizowany w latach 2019-2023 i obejmie swoim zasięgiem mieszkańców Gminy Morąg.

Cel programu

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin, które znalazły się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Realizatorzy programu

Program w Gminie Morąg realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu (koordynator Programu) we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy i spoza Gminy jak szkoły, przedszkola, do których uczęszczają dzieci i młodzież z naszej Gminy.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu:

1. W ramach programu udziela się wsparcia w formie posiłku w szczególnie uzasadnionych przypadkach:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadpodstawowej i ponadgimnazjalnej gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz kryteriów dochodowych w wysokości do 150% kryterium, o których mowa w art. 8 ww. ustawy, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

2. Pomoc, o której mowa powyżej nie wymaga ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez MOPS decyzji administracyjnej, a podstawą jej realizacji jest informacja Dyrektora szkoły/przedszkola, o której mowa w pkt. 1.

3. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt. 1 nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci otrzymujących posiłek w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.

Finansowanie programu

Program jest finansowany ze środków własnych Gminy oraz dotacji z budżetu państwa.

Monitoring programu z realizacji programu przedkładany będzie Radzie Miejskiej w Morągu w ramach rocznego sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu.

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Morągu w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Morąg w zakresie dożywiania dzieci i uczniów” na lata 2019-2023.

Przyjęta w dniu 15 października 2018 r. uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży.

Program ten przewiduje wsparcie gmin, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach będą udzielały pomocy, gdy dziecko albo uczeń wyraża chęć spożycia posiłku a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia tej formy pomocy.

Pomoc udzielona w tym trybie nie może przekroczyć 20% liczby dzieci i uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

Warunkiem przyznania tej pomocy, bez potrzeby przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek, jest przyjęcie przez Gminę programu osłonowego.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) Gmina może tworzyć i realizować programy osłonowe o zasięgu gminnym.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ

Tadeusz Sobierajski

Projekt uchwały

**Uchwała Nr2018
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia grudnia 2018r.**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Morąg na lata 2019 – 2021.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz.994 ze zm.), oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018r. poz.998 ze zm.), Rada Miejska w Morągu uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Morąg na lata 2019 – 2021, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

data: 19/12/2018
[Podpis]
[Podpis]
[Podpis]

BURMISTRZ MORĄGA
14-300 Morąg
ul. 11 Listopada 9

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Morągu w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Morąg na lata 2019 -2021.

Obowiązek podjęcia uchwały w sprawie opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018 r.poz.998 ze zm.).

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej i realizowany jest w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych polegać będzie na planowanych działaniach, które będą miały na celu wzmacnianie rodzin, przywrócenie rodzinom niewydolnym wychowawczo zdolności do wypełniania tych funkcji.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

BURMISTRZ

Tadeusz Sobierajski

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia ... grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
w Gminie Morąg
NA LATA 2019 – 2021

Morąg, grudzień 2018 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	3
2. Analiza sytuacji rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Morąg.....	6
3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....	8
4. Cele i zadania Programu.....	9
5. Harmonogram realizacji Programu.....	10
6. Realizatorzy Programu.....	13
7. Spodziewane rezultaty Programu.....	14
8. Źródła finansowania Programu.....	14
9. Monitoring i ewaluacja Programu.....	15

Wstęp

Rodzina to niewielka, lecz elementarna komórka społeczna. To pierwotne środowisko wychowawcze człowieka. W jej ramach odbywa się proces kształtowania jego osobowości, charakteru, postaw, wyobrażenia o otaczającym świecie. Rodzina pozwala wypracować pewne mechanizmy funkcjonowania w społeczeństwie, normy zachowań, hierarchię wartości. To w niej człowiek nabywa szereg podstawowych umiejętności, uczy się tego, jak radzić sobie z problemami i trudnościami losu, współdziałania z innymi ludźmi. Przygotowuje ona człowieka do samodzielnej egzystencji, wprowadza go w dorosłe życie. Dorosłe życie naznaczone jest więc tym, co wynosi się z domu rodzinnego.

Rodzina jako instytucja społeczna z założenia powinna spełniać w życiu człowieka szereg istotnych i różnorodnych funkcji m.in.:

- prokreacyjną – mającą na celu zapewnienie ciągłości społeczeństwa,
- ekonomiczną – mającą na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych swoich członków; zapewnienie bytu oraz niezbędnych dóbr materialnych,
- opiekuńczą – mającą na celu zapewnienie poczucia bezpieczeństwa u członków rodziny, wsparcia, opieki i troski w różnych sytuacjach życiowych,
- wychowawczą – mającą na celu ukształtowanie młodego człowieka, jego poglądów, charakteru, osobowości, wrażliwości społecznej; wypracowanie określonych zachowań, nawyków, hierarchii wartości; ukierunkowanie młodego człowieka,
- socjalizacyjną – polegającą na przygotowaniu dziecka do dorosłego życia, do funkcjonowania w społeczeństwie, do pełnienia różnych ról społecznych, do współdziałania z innymi ludźmi,
- psychologiczną – mającą na celu zaspokojenie potrzeb psychicznych człowieka; umożliwienie i wspieranie jego rozwoju psychicznego; zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji; wykształcenie u dziecka poczucia własnej wartości, umiejętności wyrażania emocji,
- stratyfikacyjną – polegającą na zapewnieniu dzieciom określonej pozycji w społeczeństwie; zapewnieniu statusu społecznego.

Stworzenie prawidłowo funkcjonującej rodziny, czyli rodziny spełniającej swoje funkcje oraz zapewniającej dzieciom poczucie bezpieczeństwa na wielu płaszczyznach jest niezmiernie trudne. Wiele współczesnych rodzin z różnych powodów nie jest w stanie sprostać tym wymaganiom. Mówi się wówczas o tzw. rodzinach niewydolnych wychowawczo bądź o

rodzinach dysfunkcyjnych. Są to rodziny, których funkcjonowanie wyraźnie odbiega od powszechnie przyjętych standardów. To rodziny, w których życiowe potrzeby dziecka nie są zaspokajane bądź zaspokajane są jedynie w niewielkim stopniu. To rodziny, które nie realizują swoich naturalnych funkcji bądź realizują jedynie niektóre z nich. Zaburzony sposób funkcjonowania rodziny z powodu niskich kompetencji wychowawczych, uzależnień, przemocy wpływać może na wszystkich członków rodziny i przejawiać się m.in. problemami w kontaktach z innymi ludźmi, niezaradnością w sprawach życia codziennego, brakiem umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami losu i problemami wychowawczymi. Dysfunkcję i niewydolność wychowawczą rodzin mogą powodować czynniki zaistniałe wewnątrz danej rodziny (np. kryzysów wynikających z rozwoju rodziny; struktury rodziny – rodzina rozbita, adopcyjna, zastępcza, rodzina zrekonstruowana, rodzina patchorkowa; przewlekłej choroby lub niepełnosprawności osoby wspólnie zamieszkującej z rodziną; traumatycznych doświadczeń w rodzinie; trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, konfliktów w rodzinie, agresji w rodzinie wobec dzieci lub osób dorosłych; nadużywania alkoholu przez rodzica lub innych substancji psychoaktywnych; zbyt wczesnego/późnego ojcostwa/macierzyństwa) jak i zewnętrznych.

Zgodnie z art. 71 Konstytucji RP rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietnym i niepełnym, zapewnić należy szczególną pomoc ze strony władz publicznych. Zasady i formy wspierania rodzin przeżywających trudności w spełnianiu swoich funkcji, borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi określone zostały w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stosownie do art. 3 ust.1 tej ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. W preambule ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej czytamy „ *skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami*”.

Artykuł 19 Konwencji o Prawach Dziecka stanowi, że „ każdy ratyfikujący konwencję kraj zobligowany jest do podjęcia wszelkich kroków w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej i wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami

przemocy psychicznej bądź psychicznej krzywdy lub nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystania w celach seksualnych”.

Tego rodzaju środki ochronne powinny zawierać, tam gdzie jest to właściwe, skuteczne procedury w celu tworzenia programów socjalnych dla realizacji pomocy dziecku oraz osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, jak również inne formy działań prewencyjnych.

Rodzina jest środowiskiem, które powinno zapewniać dziecku bezpieczeństwo i prawidłowe warunki do rozwoju fizycznego, społecznego, poznawczego i emocjonalnego. Ze względu na różnego rodzaju kryzysy (naturalne i sytuacyjne) oraz trudności, warunki te nie zawsze mogą być spełnione. Zapewnienie odpowiedniego wsparcia i pomocy rodzinom w takich sytuacjach może przyczynić się do wzmocnienia kompetencji rodziców, polepszenia ich sytuacji i pomocy w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami w życiu codziennym

Realizacją zadań z zakresu szeroko pojętego wspierania rodzin i zabezpieczania ich potrzeb na terenie Gminy Morąg zajmują się: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe (szkoły, przedszkola), Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Młodzieżowy Dom Dziecka „ PROMYK”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „ Dębowe Wzgórze” w Szymanowie, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem „ Nie – Zwykłe Dzieci”, Środowiskowy Dom Samopomocy, Caritas, kuratorzy zawodowi i społeczni Sadu Wydziału Rodzinnego Wymienione instytucje i organizacje pozarządowe zatrudniają wielu specjalistów wspomagających rodziny w tym: radców prawnych, psychologów, pracowników socjalnych, asystenta rodziny, konsultanta rodziny, pedagogów szkolnych, terapeutów, psychoterapeutów, specjalistę w zakresie pracy socjalnej z osobą i rodziną z problemem przemocy, terapeutę biofeedback.

Gmina Morąg, od 1 stycznia 2015 roku realizuje Program wspierający rodziny wielodzietne, w ramach karty Dużej Rodziny. Celem Programu jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, wzmocnienie więzi rodzinnych, zwiększenie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych, kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny. Cele te Gmina Morąg realizuje poprzez stosowania ulg w opłacie na jedną godzinę zajęć świadczonych przez przedszkola, w opłacie za pobyt dziecka w Żłobku, bezpłatnego korzystania z lodowiska „ Biały Orlik”, bezpłatnego wypożyczania łyżew, ulgi w zakupie

biletu wstępu do kina, całkowitego zwolnienia z ponoszenia odpłatności za udział dzieci młodzieży w zajęciach kół zainteresowań w Morąskim Domu Kultury.

W ramach działalności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Morąg funkcjonuje, powołany w 2010 r., Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z siedzibą i obsługą administracyjną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, Policji, Sądu (kurator zawodowy), Prokuratury, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Realizacją zadań zmierzających do ograniczenia spożywania alkoholu wśród społeczności lokalnej oraz podejmowania inicjatyw na rzecz trzeźwości na terenie Gminy Morąg zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w strukturach której funkcjonują: Punkt Informacyjno - Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy. Problematyką i pomocą osobom uzależnionym zajmuje się Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnionych od Alkoholu i grupy samopomocowe.

Analiza sytuacji rodzin objętych pomocą społeczną/świadczeniami rodzinnymi na terenie Gminy Morąg

Z danymi statystycznych Urzędu Miejskiego w Morągu wynika Gmina Morąg liczy 24.302 mieszkańców (stan na 30.12.2018 r.), w tym na terenie miasta zamieszkuje 13.591 mieszkańców a na terenie wiejskim – 10.711 (44,07% ogółu mieszkańców Gminy).

W roku 2018 roku (stan na 18 grudzień) z różnych form pomocy skorzystało 1.254 rodzin, liczących 2.825 osób, co stanowi 11,62 % wszystkich mieszkańców Gminy Morąg.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

		2018	
		Ogółem	w tym: na wsi
Rodziny z dziećmi		519	280
liczba dzieci	1	182	87
	2	195	106
	3	88	51
	4	38	26
	5	13	7
	6	3	3
	7 i więcej	0	0
w tym: rodziny niepełne		208	90
liczba dzieci	1	106	48
	2	61	25
	3	28	11
	4 i więcej	13	6

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu

Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Morąg w roku 2018 (stan na 18.12.2018r.)

Powód przyznania pomocy	2018 rok		
	ogółem rodziny		osób w rodzinach
		w tym na wsi	
Ubóstwo	855	466	1893
Potrzeba ochrony macierzyństwa	260	161	1101
Bezrobocie	623	341	1554
Niepełnosprawność	522	266	1018
Długotrwała choroba	187	79	308
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	136	54	443
Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	14	9	15
Alkoholizm	24	12	35
Przemoc w rodzinie	1	1	3
Narkomania	0	0	0
Bezdomność	29	8	29

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu

Liczba rodzin/liczba dzieci objętych świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami wychowawczymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, świadczeniami „Dobry start” i „Za życiem”.

FORMA WSPARCIA	2016 r		2017 r		2018 r – stan na 30.11.2018 r.	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
X						
Zasiłek rodzinny	1496	2750	1475	2694	1389	2593
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji	211	236	191	213	165	180
Zasiłek pielęgnacyjny	1512	1554	1410	1449	1276	1307
Świadczenie pielęgnacyjne	132	132	128	128	126	126
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	218	223	215	215	200	205
Świadczenie Rodzicielskie	156	156	181	181	166	166
Świadczenie wychowawcze (500+)	2063	3310	2215	3490	2076	3292
Świadczenie dobry start	X	x	x	x	2140	2994
Świadczenie "Za życiem"	X	x	2	2	1	1
Fundusz alimentacyjny	240	342	213	304	211	302

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu

Liczba dzieci przebywających w 2018 r. w różnych formach pieczy zastępczej (stan na dzień 30 listopada 2018 r.)

W 2018 roku w różnych formach pieczy zastępczej przebywa 40 dzieci, z tego:

- 1) 23 dzieci w rodzinie spokrewnionej,
- 2) 8 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej

- 3) 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- 4)

W 2018 r. w pieczy zastępczej umieszczonych zostało 11 dzieci z 8 rodzin z powodu:

- 1) 1 dziecko - sieroctwo zupełne,
- 2) 2 dzieci - niewydolność wychowawcza matki i jej przemoc wobec dziecka
- 3) 1 dziecko - problemy wychowawcze dziecka,
- 4) 2 dzieci – alkoholizm obojga rodziców,
- 5) 3 dzieci – nadużywanie alkoholu przez obojga rodziców,
- 6) 2 dzieci – pobyt matki w zakładzie karnym, nieznane miejsce zamieszkania ojca.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określiła obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Stosownie do art. 176 tejże ustawy do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
4. finansowanie :
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające:
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadapcyjnym;
6. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Wsparcie rodziny winno polegać w szczególności na: wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;

- usług dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowania dla rodzin spotkań (grup wsparcia, grup samopomocowych).

CELE PROGRAMU I ZADANIA

Cel główny Programu

Zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej w Gminie Morąg.

1. Cel szczegółowy:

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Cel operacyjny:

Wspieranie rodzin o niskich dochodach szczególnie z powodu wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, rodzin niepełnych.

Zadania:

- Aktywizacja zawodowa rodzin.
- Świadczenie pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w szczególności w formie posiłków w placówkach oświatowych, zaopatrzenia dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne, wypłatę zasiłków i stypendiów szkolnych.
- Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich.
- Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką pomocy rodzinie w Gminie Morąg.

2. Cel szczegółowy:

Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych, wieloproblemowych, zagrożonych patologią w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmacnianie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

Cel operacyjny:

Wzmacnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zadania:

- Rozbudowa sieci/wzrost świadczeń w zakresie poradnictwa specjalistycznego w szczególności: prawnego, psychologicznego, rodzinnego oraz w formie pracy socjalnej dla rodzin naturalnych i zastępczych.
- Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych.
- Funkcjonowanie grup socjoterapeutycznych w gminnych placówkach oświatowych.
- Wspieranie rodzin w zakresie: naprawy zaburzonej komunikacji wewnątrzrodzinnej, edukowanie w zakresie właściwych metod wychowawczych, organizacji czasu wolnego dziecka i rodziny.
- Wzmacnianie poczucia odpowiedzialności rodziców za własną sytuację życiową, dostarczanie rodzicom wiedzy nt. prawidłowego wykonywania obowiązków rodzicielskich.
- Edukowanie rodziców w zakresie budowania celów życiowych z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń.
- Zwiększanie u dorastających dzieci umiejętności planowania przyszłości osobistej i zawodowej.
- Zwiększanie potencjału pomocowego poprzez tworzenie grup samopomocowych, grup wsparcia oraz ze strony społeczności lokalnej (rodziny wspierające), placówek wsparcia dziennego lub klubów młodzieżowych.
- Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej.
- Podejmowanie działań mających na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej.
- Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozbudowa form pomocy.
- Koordynowanie działań wszystkich służb i instytucji zajmujących się problematyka przemocy.
- Poszerzanie dostępności do informacji, publikacji i literatury.
- Podejmowanie niezbędnych działań profilaktycznych i prewencyjnych mających na celu ochronę dziecka przed przemocą w rodzinie.

Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie Gminą Morąg we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Realizacja zadań odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w czasie obowiązywania Programu.

Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny

Zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Planowany termin realizacji
Cel operacyjny: Wspieranie rodzin o niskich dochodach szczególnie z powodu wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, rodzin niepełnych			
Aktywizacja zawodowa rodzin	- motywowanie osób bezrobotnych do korzystania z usług i instrumentów rynku pracy w formie pośrednictwa	MOPS, PUP	2019 -2021

	pracy, doradztwa zawodowego, uczestnictwa w klubach pracy, szkoleniach, kursach, pracach społecznie użytecznych i prac interwencyjnych,		
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w szczególności w formie posiłków w placówkach oświatowych, zaopatrzenia dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne, wypłatę zasiłków i stypendiów szkolnych	-pełna diagnoza potrzeb, - propagowanie wśród dzieci i rodziców zdrowego stylu żywienia, - informowanie rodziców o możliwości korzystania z pomocy, - poprawa bazy lokalowej placówek oświatowych w zakresie dożywiania dzieci,	MOPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2019-2021
Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z rodzin o trudnej sytuacji materialnej	- planowanie środków finansowych na organizację wypoczynku, - dofinansowanie ze środków Gminy organizacji pozarządowych, - współpraca w zakresie kwalifikowania dzieci do wypoczynku	MOPS, GKRPA, TPD, Caritas, szkoły	2019-2021
Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodziny	- organizowanie spotkań, szkoleń, konferencji interdyscyplinarnych - praca w zespołach interdyscyplinarnych w celu planowania i rozwiązywania problemów rodziny ,	MOPS, organizacje społeczne, pedagodzy szkolni, kuratorzy zawodowi i społeczni	2019-2021

Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych, wieloprotblemowych, zagrożonych patologii w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmacnianie zasobów tkwiących w rodzinach.

Zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Planowany termin realizacji
Cel operacyjny: Wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej			
Rozbudowa sieci/wzrost świadczeń w zakresie poradnictwa specjalistycznego w	-prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej (strony internetowe, tablice ogłoszeń, media lokalne,	MOPS, GKRPA, szkoły, przedszkola, Poradnia Psychologiczno-	

szczegółności: prawnego, psychologicznego, rodzinnego oraz w formie pracy socjalnej dla rodzin naturalnych i zastępczych	<p>informatory o zasobach Gminy),</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowanie poradnictwa specjalistycznego w projektach i programach (poradnictwo indywidualne i grupowe – warsztaty), -organizowanie warsztatów w ramach „ Szkoły dla rodziców”, -świadczanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci niepełnosprawnych, - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu 	Pedagogiczna, TPD, Młodzieżowy Dom dla Dzieci i Młodzieży	2019-2021
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej zakresie uzależnień i przemocy, - prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, grupowych zajęć profilaktyczno-wychowawczych i socjoterapeutycznych, -wczesna profilaktyka (przedszkola) : „ Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” 	GKRPA, pedagogicy i dyrektorzy szkół	2019-2021
Organizowanie grup socjoterapeutycznych w placówkach oświatowych	- grupowe zajęcia z dziećmi i młodzieżą o charakterze profilaktyczno-wychowawczym i socjoterapeutycznym	GKRPA, dyrektorzy szkół	2019-2021
Wspieranie rodzin w zakresie: naprawy zaburzonej komunikacji wewnątrzrodzinnej, edukowanie w zakresie właściwych metod wychowawczych i organizacji czasu wolnego dziecka i rodziny. Edukowanie rodziców w zakresie budowania celów życiowych dziecka z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo specjalistyczne indywidualne i grupowe, - poruszanie tematyki na spotkaniach, wywiadówkach z rodzicami, 	MOPS, PP-P, placówki oświatowe, GKRPA	2019-2021
Zwiększanie u dorastających dzieci umiejętności planowania przyszłości osobistej i zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> - planowanie zadania w projektach i programach, - poradnictwo indywidualne, - spotkania z pedagogami szkolnymi, doradcami zawodowymi, pośrednikami pracy 	placówki oświatowe – pedagodzy szkolni, pracownicy socjalni	2019-2021
Zwiększanie potencjału rodziny poprzez	- motywowanie osób/rodzin do tworzenia grup wsparcia i samopomocowych,	MOPS, GKRPA	2019-2021

tworzenie grup samopomocowych i grup wsparcia, placówek wsparcia dziennego	- inicjowanie tworzenia grup, wsparcie organizacyjne i przez specjalistów grup przez bezpłatne udostępnianie bazy lokalowej,		
Organizowanie dla rodzin wsparcia ze strony rodziny wspierającej	- propagowanie idei rodziny wspierającej, - obejmowanie rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi tą formą wsparcia,	MOPS	2019-2021
Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej	- wczesna diagnoza środowisk zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, - kierowanie wniosków do sądu o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej (w sytuacji zagrożenia dobra dzieci) - współpraca z sądem, PCPR	MOPS, placówki oświatowe, GKRPA, PP-P	2019-2021
Podjęcie działań mających na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej	- praca socjalna z rodzinami, których dziecko czasowo zostało umieszczone w pieczy zastępczej, - udzielanie rodzinie innych form wsparcia poprawiających funkcjonowanie rodziny , poradnictwo specjalistyczne	MOPS, Policja, GKRPA, Sąd	2019-2021
Podjęcie działań profilaktycznych i prewencyjnych mających na celu ochronę dziecka przed przemocą w rodzinie.	- projektowanie programów zakresie profilaktyki i prewencji w zakresie p/działania przemocy w rodzinie, - organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Morąg, - organizacja debat i konferencji	MOPS, Policja, GKRPA, placówki oświatowe	2019-2021
Koordynowanie działań służb i instytucji zajmujących się problematyką dziecka i rodziny, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności służb	- organizowanie debat, konferencji - udział pracowników służb i instytucji w szkoleniach własnych i organizowanych przez instytucje zewnętrzne, praca w zespołach interdyscyplinarnych	MOPS, placówki oświatowe, GKRPA, PP-P, Policja	2019-2021

Realizatorzy Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 będzie realizowany będzie przez następujące podmioty:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (koordynator Programu),
- Urząd Miejski – placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, referat ds. sportu
- Morąski Dom Kultury

Realizatorzy Programu winni przy realizacji zadań wynikających z Programu współpracować z innymi podmiotami takimi jak:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień
- organizacje pozarządowe zajmujące się dzieckiem i rodziną,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- Komisariat Policji,
- Sąd (kuratorzy zawodowi i społeczni)
- Prokuratura

Określenie spodziewanych rezultatów

1. Poprawienie funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
2. podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych i rodzicielskich, zwiększenie motywacji i aktywności własnej rodziców o podejmowania pozytywnych zmian.
3. Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
4. Zapobieżenie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin znajdujących się trudnej sytuacji materialnej.
5. Zwiększenie wykorzystania własnych zasobów przez rodziny.
6. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w różnych formach pieczy zastępczej, w tym w szczególności w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
7. Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące Program,
8. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców,
9. Zwiększenie ilości programów, projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.
10. Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

Źródła finansowania Programu

Zakłada się, że Program finansowany będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy,
- 2) budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
- 3) innych funduszy, programów i źródeł.

Środki finansowe na realizację programu planowane będą przez poszczególnych realizatorów Programu, aby w sposób jak najskuteczniejszy zostało wykonane założone zadanie.

Monitoring i ewaluacja Programu

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitorowanie programu będzie procesem systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat realizowanych celów programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. W oparciu o uzyskiwanie bieżących informacji w ramach monitorowania możliwe będzie szybkie identyfikowanie ewentualnych nieprawidłowości, a dzięki temu podejmowanie działań zaradczych.

Dane uzyskane z monitoringu będą dotyczyć m.in. ilościowego pomiaru poszczególnych celów programu, określać będą efektywność programu, czy i w jaki sposób zasoby, zwłaszcza finansowe zostały przetworzone na rezultaty, jak skuteczny jest program czyli do jakiego stopnia program przyczynił się do osiągnięcia zaplanowanych w programie celów szczegółowych i ogólnych.

Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń, przedkładanych do Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Morągu, w terminie do 31 stycznia następnego roku, po zakończeniu roku kalendarzowego.

Ocenię podlegać będą przede wszystkim:

- stopień realizacji celów szczegółowych,
- badane wskaźniki,
- zaangażowanie realizatorów zadań określonych w poszczególnych celach.

Wskaźniki ewaluacji:

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z rozbiciem na formy pomocy,
- liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze (w tym rodziny wieloproblemowe) i udzielone rodzinom formy wsparcia, w tym w szczególności poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, socjalne oraz w formie terapii rodzinnej, terapii odwykowej
- liczba spraw skierowanych do Sadu Rodzinnego w związku z niewłaściwie sprawowaną władzą rodzicielską i sposób rozstrzygnięcia przez Sad,
- liczba interwencji Policji i pracowników socjalnych w związku z przemocą w rodzinie, niewłaściwie sprawowaną władzą rodzicielską,
- liczba wszczętych postępowań poprzez założenie Niebieskiej Karty –A przez Policję, pomoc społeczną, przedstawicieli oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i służbę zdrowia,
- liczba rodzin objętych pomocą w formie interwencji kryzysowej,
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- liczba rodzin objęta pomocą ze strony rodziny wspierającej,
- Liczba rodzin biorąca udział w „ Szkole dla rodziców”
- liczba dzieci objęta wsparciem socjoterapeutycznym,
- liczba rodzin, w których występuje problem przemocy domowej,

- liczba dzieci objętych pomocą profilaktyczną, korekcyjną,
- liczba dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- liczba zorganizowanych szkoleń, porad, konferencji, spotkań w tym interdyscyplinarnych o tematyce funkcjonowaniu rodziny oraz liczba uczestników (dzieci, młodzież, rodzice, wychowawcy itd.),
- liczba rodzin objętych wsparciem przez zespół interdyscyplinarny
- liczba projektów własnych w zakresie profilaktyki, edukacji dzieci i rodziców realizatorów i partnerów Programu – liczba uczestników, efekty zakładanych celów , koszty, wysokość środków przeznaczonych na realizację w tym środki uzyskane z datacji Gminy,
- wydatkowana kwota przez Gminę za pobyt dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej, w związku z zatrudnieni asystenta rodziny .

W terminie do 15 marca każdego roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów i partnerów Programu, przedkładać będzie Burmistrzowi Morąga sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawiać potrzeby związane z realizacją zadań. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Morąg Burmistrz Morąga składać będzie Radzie Miejskiej w terminie do 31 marca każdego roku, stosownie do art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uchwała nr
Rady Miejskiej w Morągu
z dniar.

w sprawie: *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.), art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492) Rada Miejska w Morągu uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, w brzmieniu załącznika do uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Morągu

Uzasadnienie
do projektu uchwały w sprawie
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.

Program został opracowany zgodnie z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także z założeniami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, o którym mowa w ustawie o zdrowiu publicznym.

Przepisy prawa zawarte w ww. ustawach zobowiązują gminy do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją osób uzależnionych od alkoholu, a także przeciwdziałaniem narkomanii.

Realizacja tych zadań została ujęta w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanym corocznie przez Radę Miejską w Morągu.

Priorytetowym celem Programu jest minimalizacja szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych użyciem alkoholu i narkotyków, zapobieganie rozwojowi używania środków oraz zwiększenie skuteczności w zakresie profilaktyki na terenie Gminy Morąg poprzez stworzenie zintegrowanego systemu współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i grupami zajmującymi się profilaktyką uzależnień.

Wydatki na realizację Programu zostaną zabezpieczone w budżecie Gminy Morąg na 2019r. (są przewidziane w projekcie budżetu Gminy Morąg na 2019 r.) w oparciu o prognozowane wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W dniu 20 grudnia 2018 r. przedkładany Program został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Wykonując założenia ustawowe, zasadne i konieczne jest podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.

BURMISTRZ
Tadeusz Sobierajski

załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Moragu
z dnia

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

**dla Gminy Morąg
na 2019 rok**

SPIS TREŚCI

Tytuł	Strona
I. Wprowadzenie	3
II. Opis sytuacji w zakresie problemów uzależnień w Morągu	4
III. Cel strategiczny programu	25
IV. Cele szczegółowe programu	25
V. Zadania Gminnego Programu	27
VI. Zasoby Gminy w zakresie działań profilaktycznych	30
VII. Sposób realizacji	31
VIII. Postanowienia końcowe	
- zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Probleatów Alkoholowych	32
- Preliminarz wydatków	33

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r. jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz integracji społecznej osób uzależnionych, na terenie Gminy Morąg w 2019 r. Zadania Programu są w dużej mierze kontynuacją realizacji z lat ubiegłych.

Gminny program określa zadania samorządu lokalnego w obszarze ochrony zdrowia zawarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowym Programie Zdrowia oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjmuje się, iż napój alkoholowy jest specyficznym towarem, wymaga specjalnych regulacji prawno-administracyjnych oraz finansowych umożliwiających wyższy stopień kontroli niż ta, która obowiązuje w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów. W związku z powyższym stosuje się odpowiednio uchwałę Nr XLIV/696/18 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 30 sierpnia 2018 r., ustalając liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Zadanie w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, które są realizowane zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916).

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, zwanego dalej „NPZ” jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

NPZ wyznacza sześć celów operacyjnych wybranych ze względu na ich wpływ na nasze życie i zdrowie. Drugim celem operacyjnym NPZ jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadaniem służącym do realizacji 2 celu operacyjnego jest prowadzenie profilaktyki uniwersalnej, profilaktyki selektywnej, profilaktyki wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych, papierosowych, narkotykowych lub problemów związanych z innymi substancjami psychoaktywnymi. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi tych problemów w danej populacji. Działania uniwersalne mogą dotyczyć na przykład populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, populacji młodych dorosłych, populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym, itd. Do działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej należą szkolne programy profilaktyczne adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi, programy podnoszenia umiejętności wychowawczych rodziców dzieci w określonym wieku, programy edukacyjne adresowane do kierowców itd.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Ten poziom profilaktyki jest adresowany do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych, narkotykowych, papierosowych lub lekowych. Przykładem profilaktyki selektywnej mogą być działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, dzieci z rozbitych rodzin, dzieci rodziców chorych psychicznie itd. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt

przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych, narkotykowych, pierwsze objawy zaburzeń psychicznych. Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które mają bardzo wysoki indywidualny poziom ryzyka rozwoju problemów i jednocześnie demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych/narkotykowych lub/i innych problemów psychicznych. Nadal jednak są to działania o charakterze profilaktycznym, czyli są podejmowane wobec osób, które nie spełniają kryteriów diagnostycznych zaburzeń lub chorób wymagających leczenia (np. uzależnienie od alkoholu lub narkotyków opisane w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10). Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także nadużywają alkoholu lub/i eksperymentują z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i interwencyjne podejmowane przez pracowników socjalnych, pedagogów, wolontariuszy działających w terenie (tzw. party workerów lub street workerów) podejmowane wobec młodzieży, która używa narkotyków i spotyka się w klubach lub innych miejscach zabawy i rekreacji.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na władze Gminy obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa się następujące potrzeby ograniczające dostępność do alkoholu:

- 1) potrzeba prowadzenia w Morągu specjalistycznej placówki leczniczej, jaką jest Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia oraz rozszerzenie jej działalności o programy leczenia uzależnienia od środków psychoaktywnych.
- 2) potrzeba prowadzenia Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy oraz stworzenia Punktu Interwencji Kryzysowej.
- 3) poszerzenie działań dotyczących wsparcia rodzin poprzez konsultacje i sesje psychoterapii rodzinnych.
- 4) podjęcie działań dotyczących uwrażliwienia na problematykę kobiet pijących w ciąży – FAS.
- 5) potrzeba prowadzenia szkoleń dla przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji miejskich, a także podmiotów działających na terenie miasta (m.in. przedsiębiorców prowadzących sklepy, lokale gastronomiczne z napojami alkoholowymi) wskazujących na znaczenie, wagę problemów alkoholowych oraz innych uzależnień dla społeczności lokalnej.
- 6) wdrażanie programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży upijającej się i doświadczającej konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych.
- 7) edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkotykowej, w tym monitorowanie skali problemów uzależnień w środowisku lokalnym.
- 8) kontynuacja działań pedagoga ulicznego tzw. street worker'a oraz przygotowanie liderów młodzieżowych do prowadzenia działań wolontarystycznych.

II. OPIS SYTUACJI W ZAKRESIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W MORAGU

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 660 tysięcy, zaś osób pijących alkohol szkodliwie na około 2,5 mln. Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie międzynarodowej klasyfikacji chorób i problemów zdrowotnych. Alkoholizm jest chorobą śmiertelną jeżeli nie jest leczony skraca życie. We wczesnej fazie choroby alkoholizm przypomina inne

problemy: złe zachowanie, brak odpowiedzialności, nie troszczenie się o innych, nieumiejętność gospodarowania pieniędzmi, gwałtowny temperament, ustawiczną chęć zabawy.

I. Mapa problemów uzależnień i innych problemów społecznych opracowana na podstawie wyników badań oraz informacji z instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.

1. Problemy wskazane w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Morągu z 2018 roku, wykonanej na zlecenie Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Informacje uzyskane z instytucji miejskich.

- **Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych została przeprowadzona w 2018 roku na zlecenie Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Udział w niej wzięło 980 osób.**

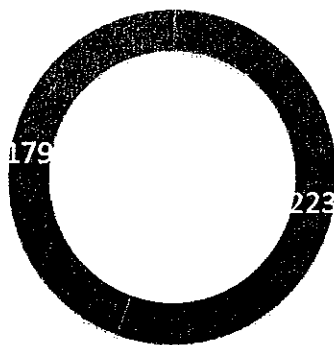
I.1.

LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MORĄGA

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Morąg, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 402 osoby, w tym 223 mężczyzn oraz 179 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 39 lat.

Ilość respondentów

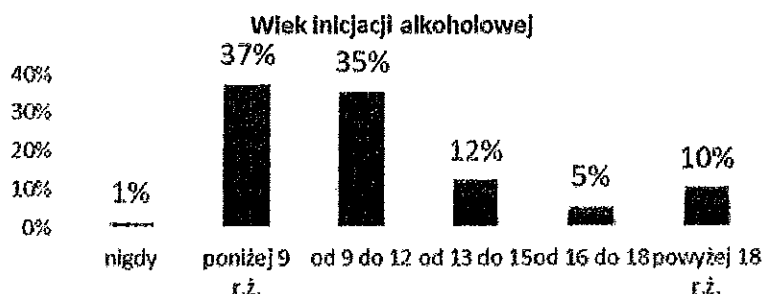

■ Kobiety ■ Meężczyźni

Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	2%	66%	30%	2%
Zanieczyszczenie wody	1%	21%	76%	2%
Zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie)	3%	29%	63%	5%
Bezrobocie	5%	35%	53%	7%
Bieda, ubóstwo	7%	43%	44%	6%
Bezdomność	6%	49%	39%	6%
Wzrost przestępczości	7%	52%	38%	3%
Kryzys rodziny	7%	52%	39%	2%
Kryzys norm moralnych	2%	66%	30%	2%

Do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców można uznać zanieczyszczenie powietrza – łącznie 68% oraz kryzys norm moralnych – 68%.

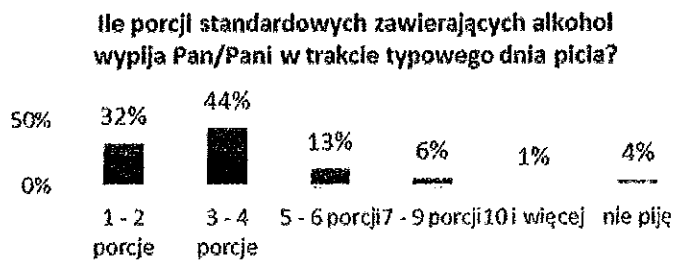
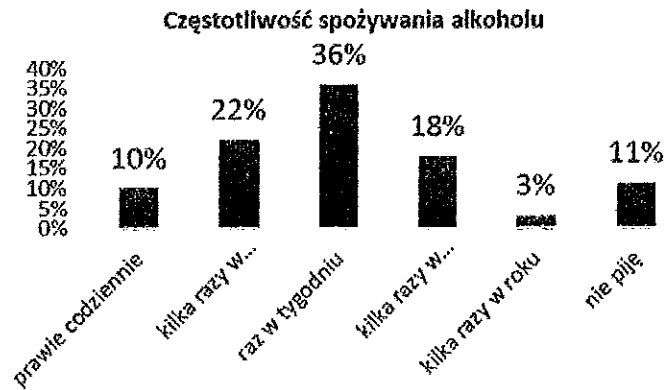
Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy Morąg nt. postaw i przekonań dotyczących spożywania alkoholu wykazała, że u 37% ankietowanych inicjacja alkoholowa nastąpiła w wieku poniżej 9 lat, 35% wskazało wiek pomiędzy 9 a 12 rokiem życia. 10 % badanych wskazało, że po raz pierwszy spróbowało alkoholu po uzyskaniu pełnoletności a tylko 1% badanych nigdy nie piło alkoholu.

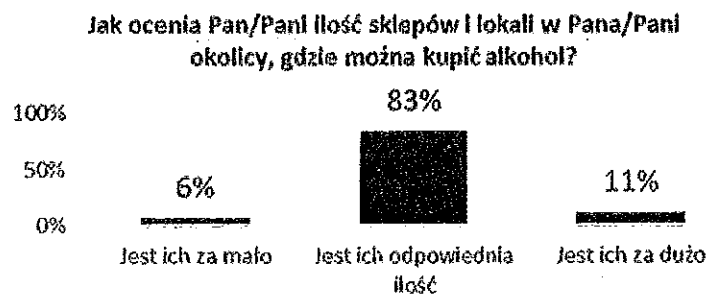
Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania** alkoholu. 11% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol raz w tygodniu – 36% oraz kilka razy w tygodniu – 22%. 10% mieszkańców przyznaje się do codziennego spożywania alkoholu.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10 g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa, o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 3-4 porcji alkoholu – 44%, 1-2 porcji – 32%. 13% osób zadeklarowało ilości rzędu 5-6 porcji. Tylko 1% wskazało na 10 porcji i więcej.

31% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do alkoholu bądź kontrolować jego sprzedaż. 34% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. 38% badanych przychyliło się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością zakupić alkohol w lokalnych sklepach.

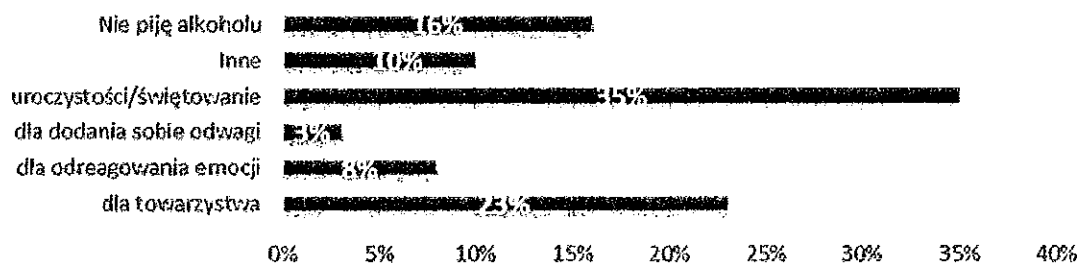

Można uznać, że dość spora część badanych mieszkańców **nie przyjmuje konstruktywnych postaw wobec alkoholu**. Zgodę na prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu wyraziło 46% respondentów, a **spożywanie alkoholu w ciąży spotyka się z aprobatą aż 67% osób**. 46% mieszkańców traktuje alkohol jako środek pomocny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	1%	54%	43%	2%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	1%	30%	67%	2%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	0%	34%	61%	5%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	0%	38%	56%	6%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	0%	46%	48%	6%
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	1%	45%	50%	4%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	3%	64%	29%	4%

Nie tylko ilości oraz częstotliwość spożywanego alkoholu wydają się istotne, ale także powody po jego sięganie.

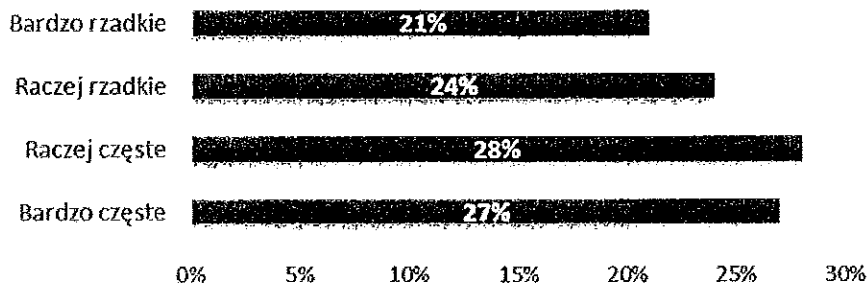
Powody sięgania badanych po alkohol

Do najczęściej wskazywanych okazji i motywów sięgania po alkohol, mieszkańcy wskazują kolejno: uroczystości/świętowanie – 35%, dla towarzystwa – 23%, dla odreagowania emocji – 8%, dla dodania sobie odwagi – 3%.

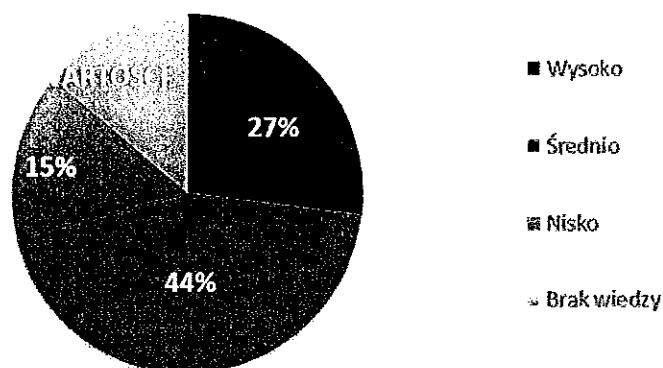
56% badanych wskazało, że zjawisko uzależnienia od alkoholu w ich okolicy jest częste, 24% - raczej rzadkie, 21% bardzo rzadkie.

Jak Pan/Pani sądzi, czy uzależnienie do alkoholu to często zjawisko w Pani/Pana miejscowości?

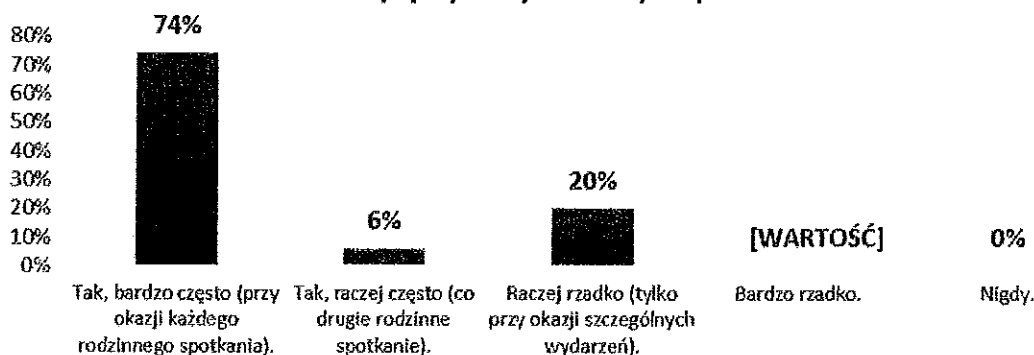
Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu odnoszą się także do wiedzy na jego temat oraz opinii na temat spożywania i dostępu do alkoholu przez najmłodszych. Mieszkańcy Gminy Morąg oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jako średni – 44%, wysoki – 27%, niski – 15%. Brak wiedzy zadeklarowało 14% badanych.

Jak ocenia Pan/Pani poziom swojej wiedzy na temat uzależnień do substancji psychoaktywnych?

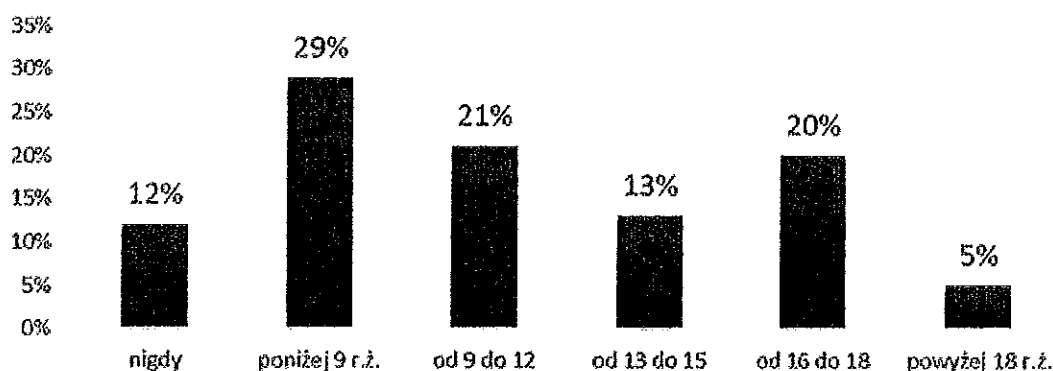
Większość respondentów, bo 74% pozwala próbować alkoholu swojemu dziecku przy okazji każdego rodzinnego spotkania. Żaden z rodziców nie wskazał odpowiedzi, że nigdy albo bardzo rzadko daje dziecku spróbować alkoholu.

Czy daje Pani/Pan swojemu dziecku do spróbowania alkoholu, np. przy okazji rodzinnych spotkań?

Jedną z poruszanych kwestii dotyczących substancji psychoaktywnych był wiek inicjacji nikotynowej.

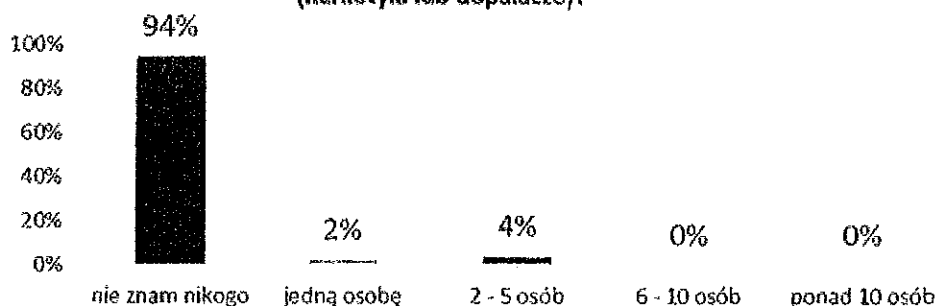
Wiek inicjacji nikotynowej

Okazuje się, że tylko 5% respondentów zapaliło pierwszego papierosa w wieku powyżej 18 lat. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować tendencję do zmniejszania się ilości osób palących papierosy: 21% badanych odpowiedziało, że nie pali papierosów, okazyjnie robi to 46% badanych. 22% wskazało, że regularnie pali papierosy, a 11% e-papierosy. 37% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak klasyczne papierosy.

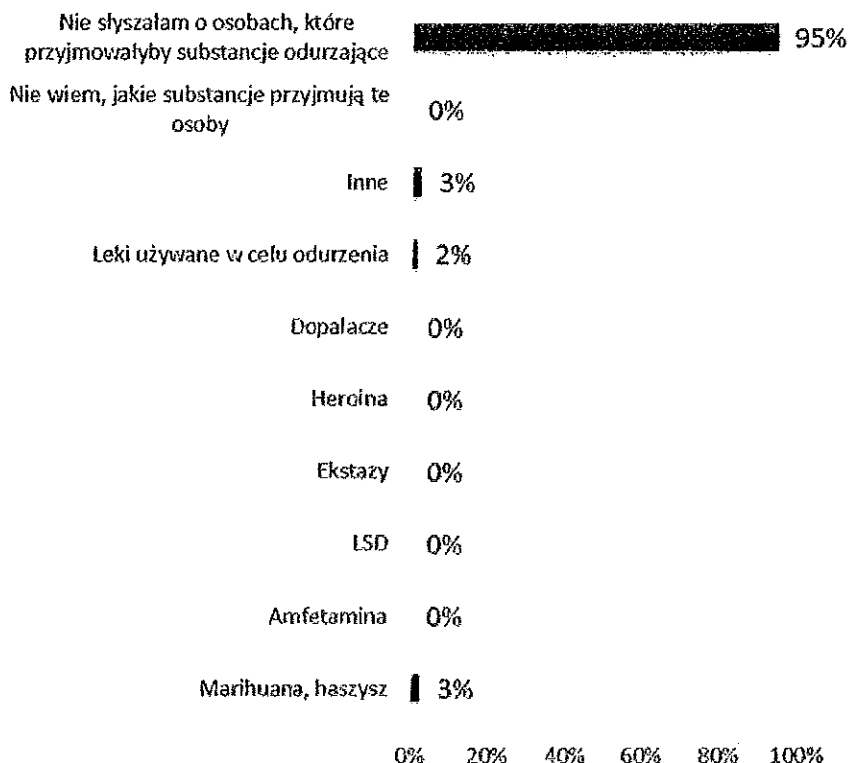
Badanie dotyczące używania substancji psychoaktywnych – narkotyków i dopalaczy wykazało, że 4% respondentów zna od 2 do 5 osób zażywających te substancje.

Ile zna Pan/Pani osób (osobiście lub „ze słyszenia”), które przyjmują substancje odurzające (narkotyki lub dopalacze)?

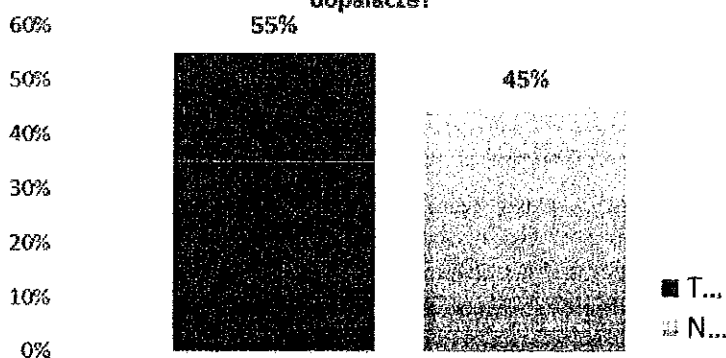

Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz – 3% respondentów zna osoby, które je przyjmują. Kolejne co do popularności okazały się leki – 2% przyznało, że biorą je osoby z ich otoczenia. **45% respondentów wie gdzie można nabyć substancje psychoaktywne takie jak narkotyki czy dopalacze.**

**Jakie substancje odurzające są najczęściej przyjmowane przez osoby, które znasz?
(pytanie wielokrotnego wyboru)**

Czy wie Pan/Pani gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Przekonania dotyczące wychowania dzieci

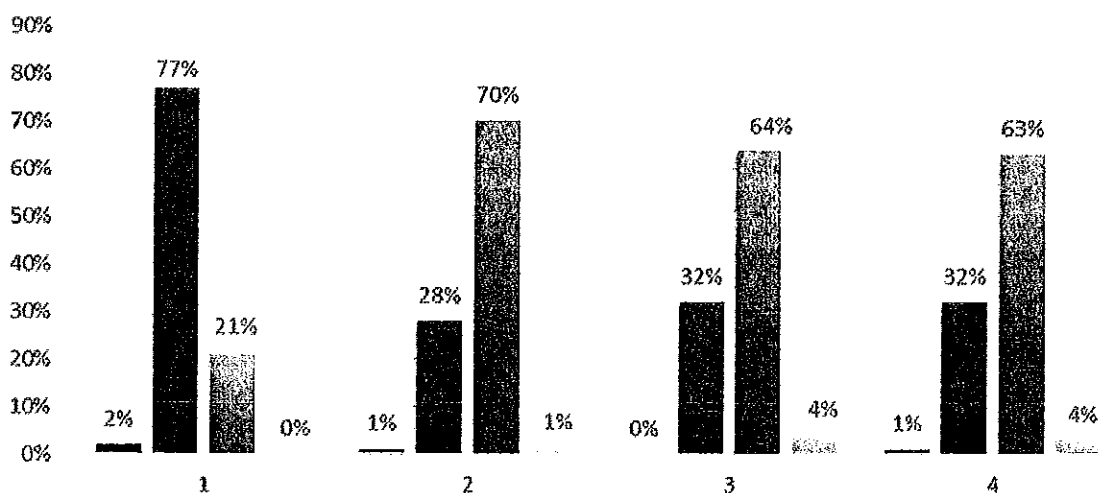
Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani przejawiają postawy wychowawczych, które właściwe są dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania.

Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” w większości spotkało się z aprobatą respondentów – łącznie 79% mieszkańców zgadza się z takim

stwierdzeniem. 32% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. W związku z tym, można przyjąć, że część badanych nie utożsamia klapsów z karami fizycznymi.

Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z akceptacją 29% respondentów. Łącznie 33% badanych zgadza i raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że kary fizycznych hartują dziecko oraz pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości.

Przekonania dotyczące wychowania

1 - Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.

2 - Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.

3 - Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.

4 - Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.

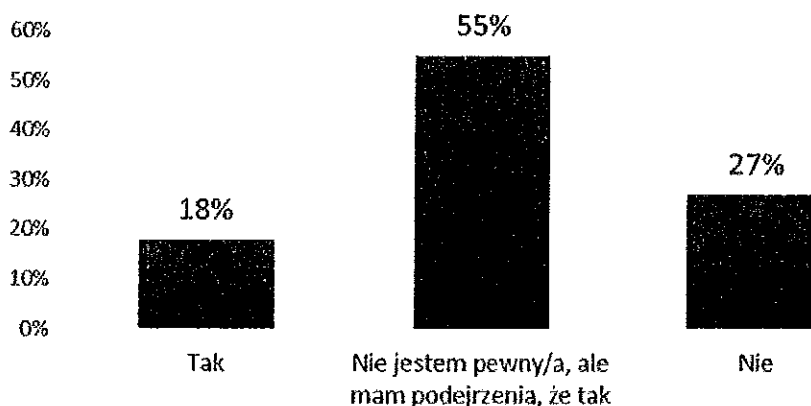
■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ raczej nie □ zdecydowanie nie

Zjawisko przemocy w rodzinie.

Polacy deklarują, że najczęściej doświadczali agresji w domu (9%) bądź na ulicy poza najbliższą okolicą (9%). Podobna liczba osób (8%) padła ofiarą przemocy nieopodal miejsca zamieszkania. Co dwudziesty ankietowany (5%) został zaatakowany w restauracji, kawiarni lub na dyskotecę, czterech na stu (4%) spotkało się z przemocą w pracy lub szkole, a trzech na stu (3%) w środkach komunikacji.

Powyższe wyniki są zbliżone do danych sprzed 3 lat, kiedy CBOS realizował podobne badania. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki cytowane wyżej. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie. 18% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 55% podejrzewa, że tak się dzieje. 27% badanych mieszkańców stwierdziła przecząco.

Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia") doświadczające przemocy w rodzinie?

Wśród badanych mieszkańców **43% badanych wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie**. Badani wskazywali najczęściej: policję, telefon zaufania, centrum pomocy oraz Niebieską Linie.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 46% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. 33% mieszkańców gminy Morąg jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie, co oznacza, że w ich opinii przemoc występuje tylko w domach z marginesu społecznego.

Dalej, łącznie 30% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

Poniższe wartości wskazują na ograniczoną świadomość badanych mieszkańców na temat specyfiki przemocy. **Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: prawdziwe i zdecydowanie prawdziwe:**

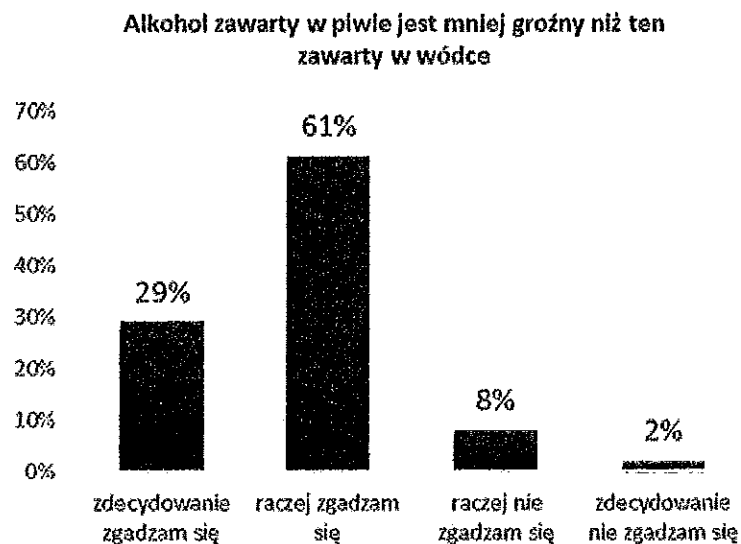
- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 36%; „Prz
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – 35%; „Prz
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 71%; „Poli

Twierdzenie	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	1%	45%	47%	7%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	1%	32%	58%	9%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	1%	29%	63%	7%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	35%	60%	4%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	2%	33%	62%	3%
Policja nie powinna interweniować w	1%	70%	26%	3%

Badania sprzedawców napojów alkoholowych.

Jednym z pierwszych zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu było określanie poziomu świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających z zawartości alkoholu w poszczególnych rodzajach napojów alkoholowych.

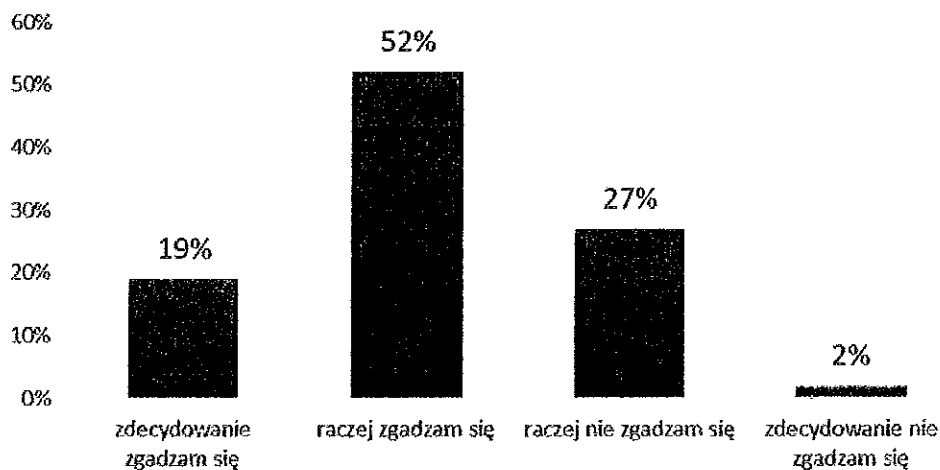
Łącznie 90% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy, to pośrednio o dość niskim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

Łącznie 67% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany. 33% badanych wyraża zdanie przeciwne, czyli jest raczej przekonana, że dostęp ten nie powinien podlegać kontroli.

W okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych

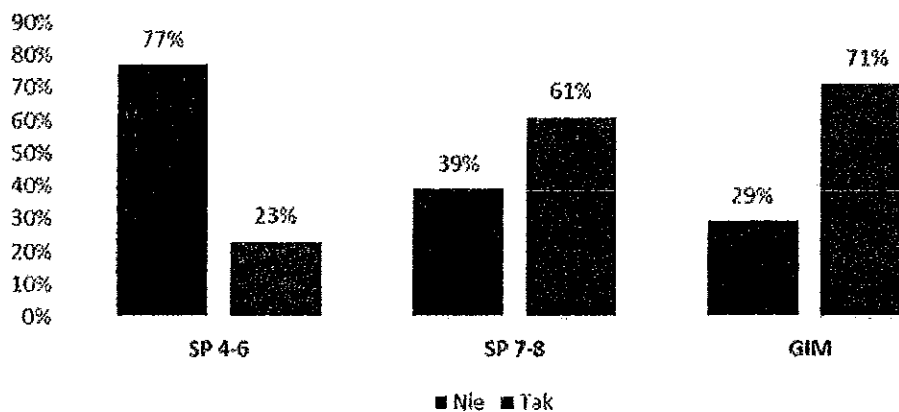
Łącznie 71% badanych uważa, że w okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

PROBLEMY SPOŁECZNE WŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Substancje psychoaktywne: Alkohol

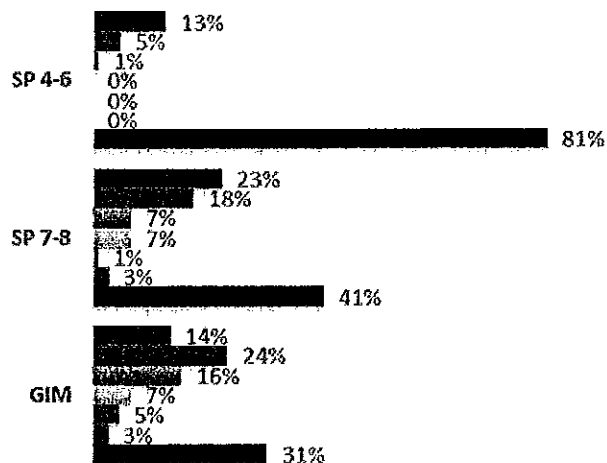
Inicjację alkoholową ma za sobą: 23% badanych uczniów klas SP 4-6; 61% uczniów klas SP 7-8 oraz 71% uczniów klas GIM.

Czy kiedykolwiek próbowałeś alkoholu?

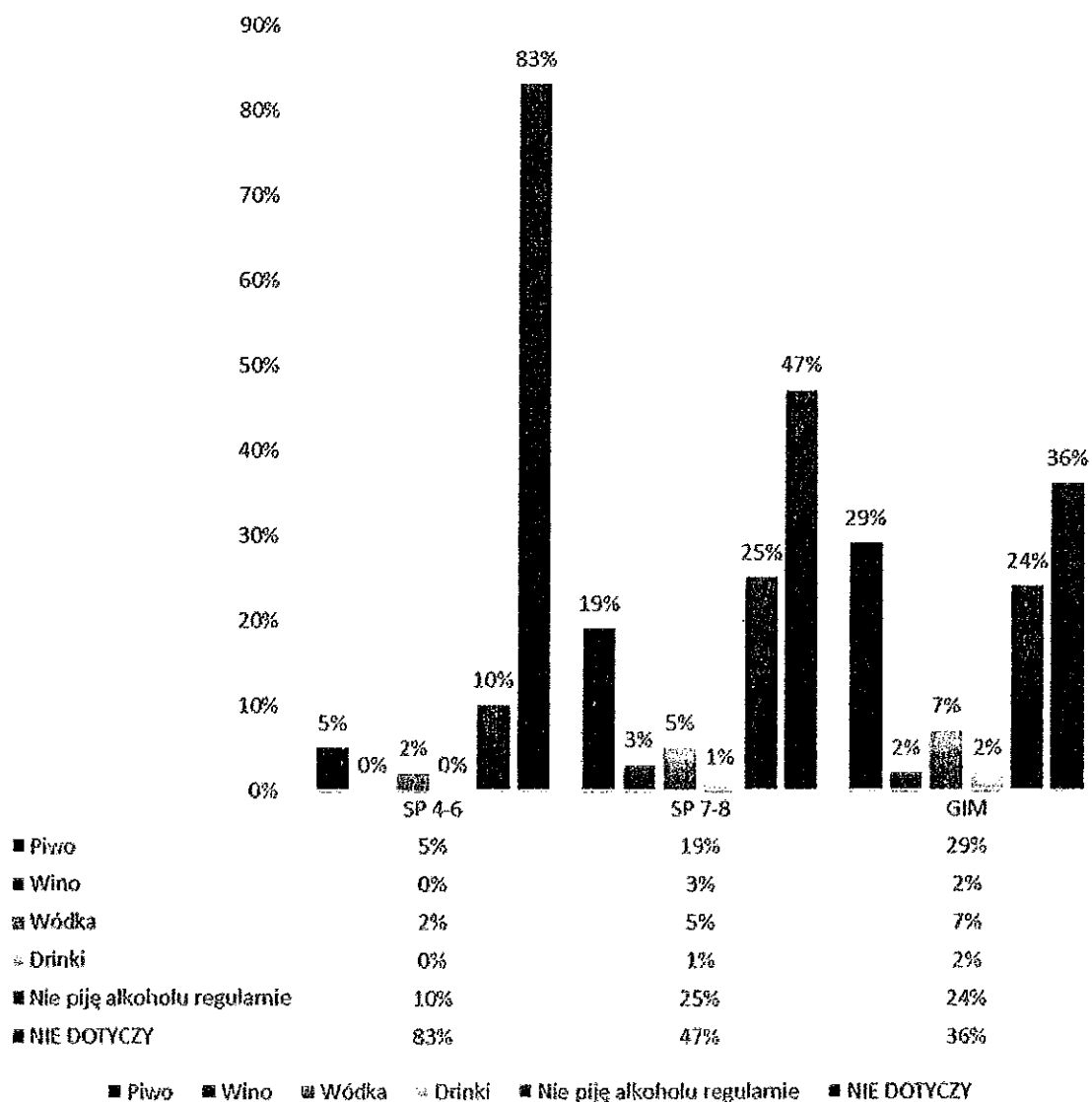
Jak często pijesz alkohol?

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90%

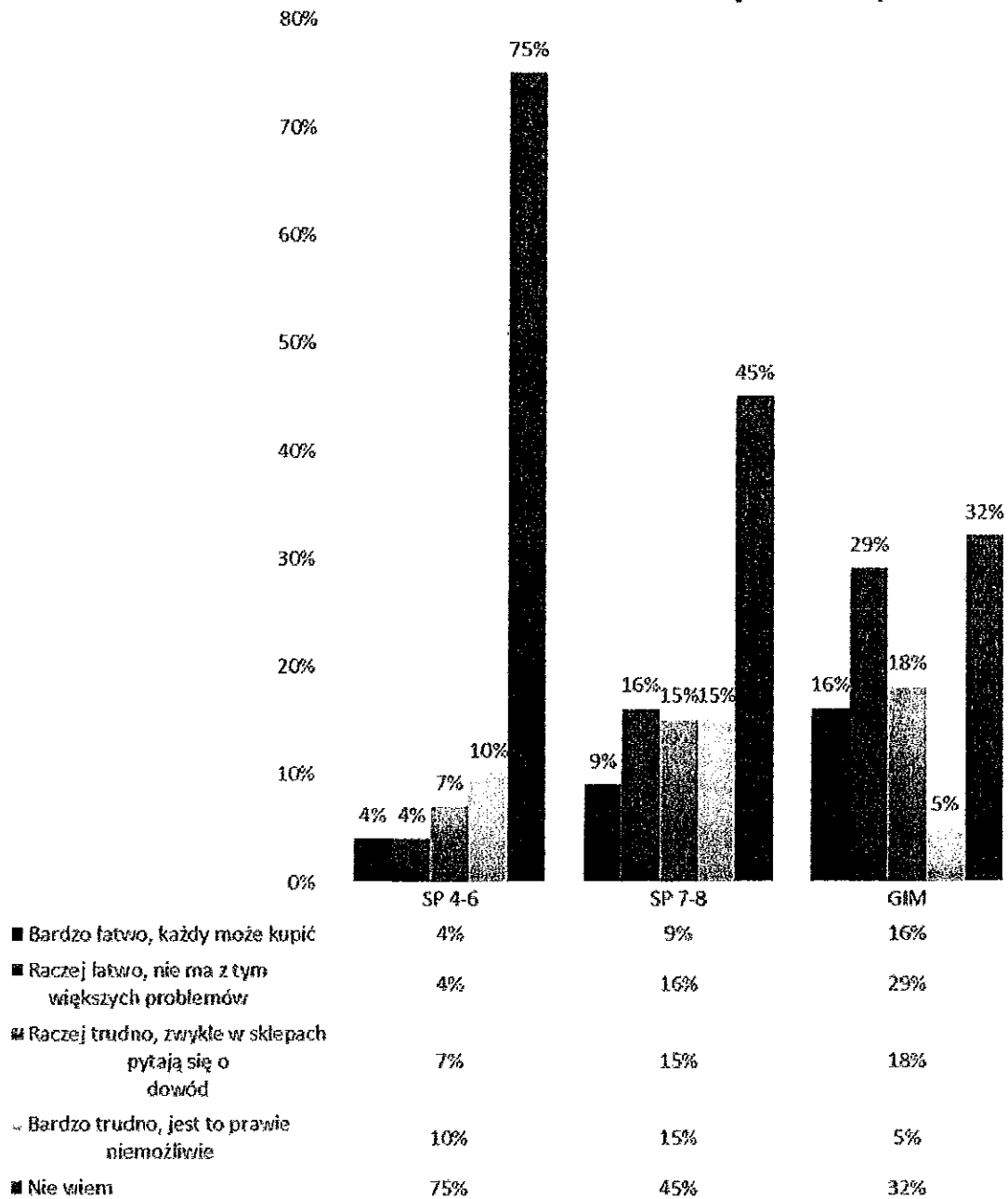

	GIM	SP 7-8	SP 4-6
■ Spróbowałem/am alkoholu tylko raz.	14%	23%	13%
■ Pilem/am tylko kilka razy w życiu.	24%	18%	5%
■ Piję rzadziej niż raz w miesiącu	16%	7%	1%
■ Piję kilka razy w miesiącu	7%	7%	0%
■ Piję kilka razy w tygodniu	5%	1%	0%
■ Piję codziennie lub prawie codziennie	3%	3%	0%
■ NIE DOTYCZY	31%	41%	81%

Rodzaj spożywanego alkoholu

Czy łatwo jest kupić alkohol, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

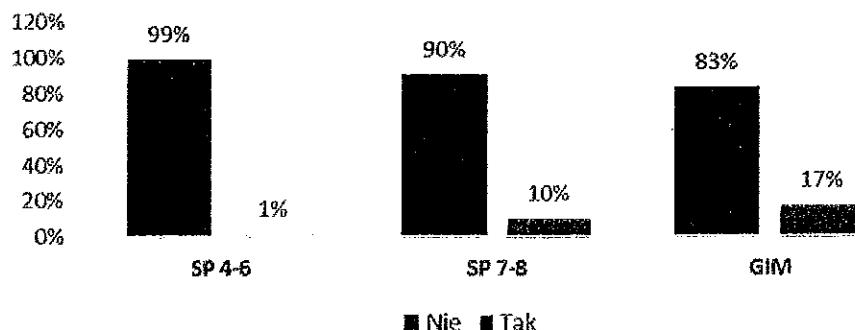

Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze.

Wyniki badań wskazują, że generalnie badani uczniowie nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy:

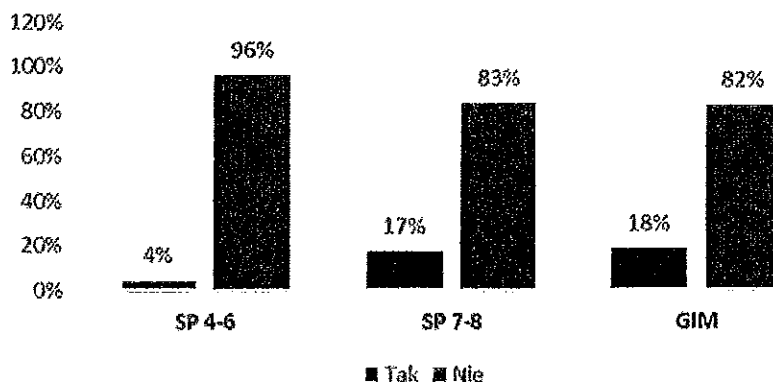
SP 4-6: 99%; SP 7-8: 90%; GIM – 83%.

Czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to głównie marihuana (SP 4-6: 3%; SP 7-8: 12%; GIM – 13%). Powyższe wartości jednak odzwierciedlają pojedyncze deklaracje uczniów, ponieważ zdecydowana większość badanych wskazała, że ten problem ich nie dotyczy (SP 4-6: 99%; SP 7-8: 97%; GIM – 91%).

Czy wiesz, gdzie lub u kogo można kupić narkotyki lub dopalacze?

Przemoc w szkole.

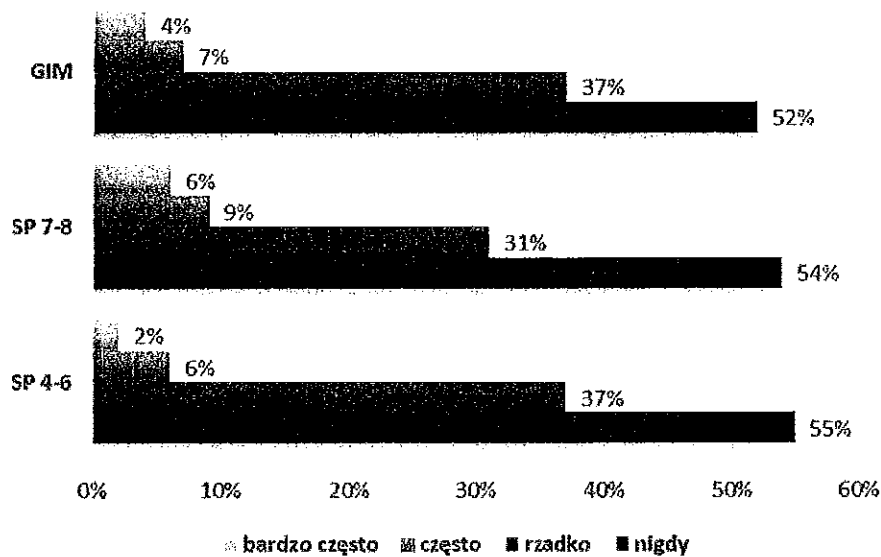
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w gminie Morąg pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczono uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytano ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

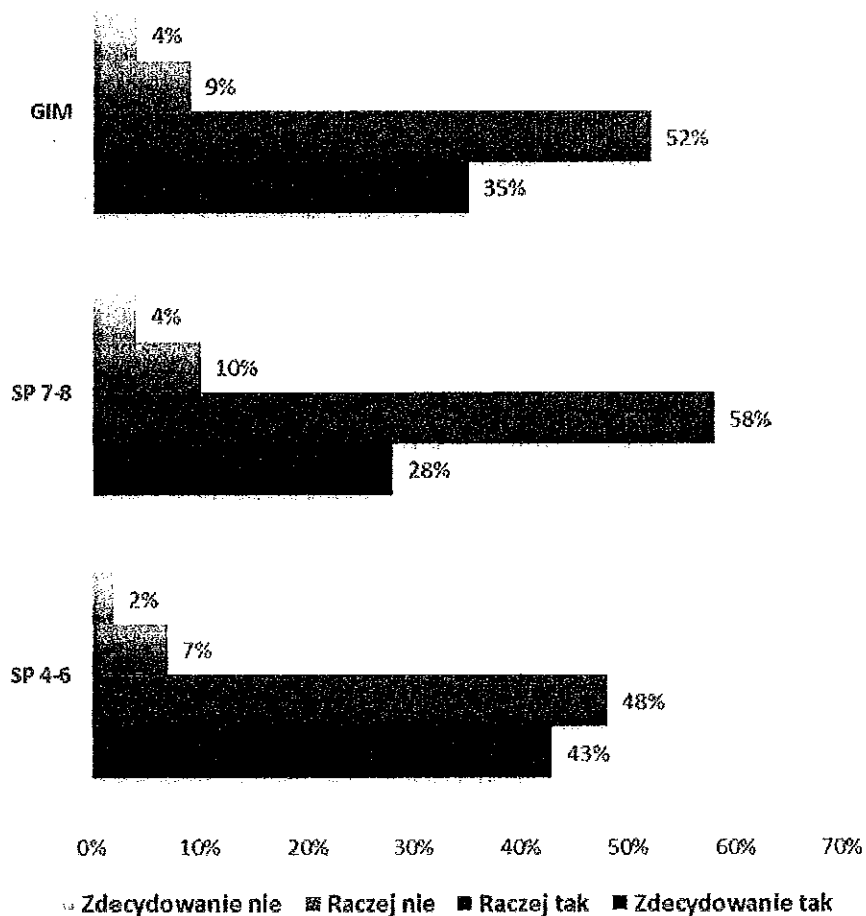
Spora część badanych uczniów deklaruje, że nie jest ofiarą przemocy szkolnej.

(SP 4-6: 55%; SP 7-8: 54%; GIM: 52%). Relatywnie niewielki odsetek uczniów (SP 4-6: 8%; SP 7-8: 15%; GIM: 11%) przyznaje, że często i bardzo często doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).

Częstotliwość doświadczania przemocy w szkole

Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

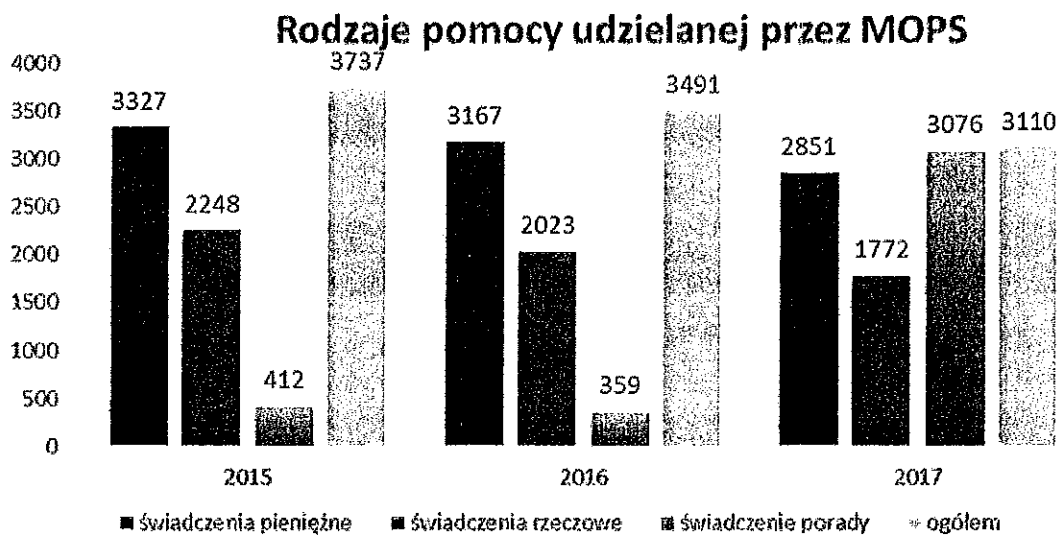
I.2.

Gmina Morąg liczy 24.402 mieszkańców (12.377 kobiet i 12.024 mężczyzn), w tym 13.654 w mieście i 10.748 w środowisku wiejskim (stan na 19.12.2018 r.)

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem (stan na 30.11.2018 r.) – 1.110, w tym 668 kobiet, na wsi – 678, w tym 425 kobiet. Na koniec września 2018 r. stopa bezrobocia w powiecie ostródzkim wynosiła 10,8%.

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

<i>Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej</i>			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba rodzin ogółem	1584	1505	1230
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	132	123	129

<i>Powody przyznawania pomocy społecznej</i> (liczba osób)			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Niepełnosprawność	1395	1372	1216
Bezrobocie	2374	2199	1877
Ubóstwo	0	9	0
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	2688	2481	2172
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	578	553	438
Alkoholizm	222	239	285
Inne (bezdomność, ochrona macierzyństwa, rodziny niepełne i wielodzietne, przemoc w rodzinie, narkomania, osoby opuszczające ZK)	46	39	39
Ogółem (liczba osób w rodzinach)	3737	3491	3110

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

GKRPA			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	15	15	15
Ogólne posiedzenia Komisji	4	4	11
Posiedzenie komisji interwencyjno-motywuującej	11	11	11
Przeprowadzono rozmowy	62	76	74
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem), w tym:			
• dotyczących jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	13	-	-
• dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży	47 (36 poza oraz 11 w miejscu)	19 (10 poza oraz 9 w miejscu)	11 (5 poza oraz 6 w miejscu)

Działalność podkomisji motywacyjno – interwencyjnej GKRPA.

GKRPA				
Do Komisji wpłynęło:	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
• wniosków o leczenie odwykowe	55	52	71	62
• obecnie rozpoczętych spraw	-	-	-	-
• zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	12	6	4	12
• wniosków do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	12	6	4	12

Działalność Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

ROK 2015:

- liczba rodzin korzystających z pomocy punktu: 191

ROK 2016:

- liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu: 291

ROK 2017:

- liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu: 154

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny - zakres działań i wykształcenie osób zatrudnionych:

- prawnik, wykształcenie wyższe
- psycholog (dwie osoby), wykształcenie wyższe
- psychoterapeuta w procesie certyfikacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, wykształcenie wyższe

Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia współfinansowana z budżetu Gminy Morąg z funduszu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii zatrudnia dwóch specjalistów:

- o pierwszy w trakcie certyfikacji na specjalistę psychoterapii uzależnień;
- o drugi certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

Liczba	2018	
	Ogółem	z Gminy Morąg
Zarejestrowanych pacjentów	90	89
Członków rodzin osób uzależnionych	20	20
Osób skierowanych do poradni przez GKRPA	39	39
Osób, które podjęły leczenie i je kontynuują	31	31

Komisariat Policji w Morągu.

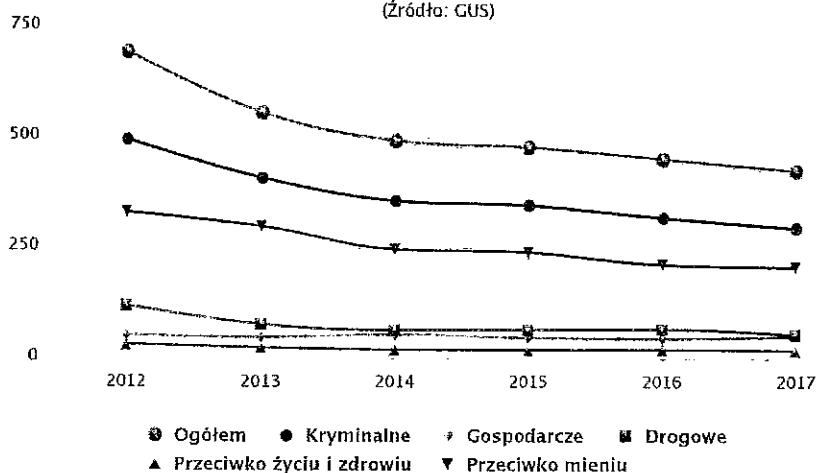
W 2017 roku w gminie Morąg stwierdzono szacunkowo 423 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 17,19 przestępstw. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Morąg wynosi 69,50% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Morąg najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 12,00 (wykrywalność 60%) oraz przeciwko mieniu - 8,36 (wykrywalność 46%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,16 (99%), o charakterze gospodarczym - 1,97 (82%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,67 (83%).

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Morąg w latach 2012 - 2017

(Źródło: GUS)

<i>Przestępstwa na terenie gminy</i>			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Kradzież z włamaniem	101	52	59
Fizyczne i psychiczne znecanie się nad rodziną	28	39	38
Pobicie	12	13	15
Uszkodzenie mienia	18	29	23
Kradzież mienia	195	168	152

W związku z procedurą „Niebieskich Kart”:

- a. **rok 2015** (ogółem wniosków założono NK – 49), w tym założonych przez:
 - skierowano do Ośrodków Pomocy Społecznej: 21
 - Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 3
 - Placówki szkolno-wychowawcze: 1
 - Policję: 24

- b. **2016** (ogółem wniosków założono NK – 67), w tym założonych przez:
 - Skierowano do Ośrodków Pomocy Społecznej: 10
 - Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 2
 - Placówki szkolno-wychowawcze: 3
 - Policję: 52

- c. **2017** (ogółem wniosków założono NK – 67), w tym założonych przez:
 - Skierowano do Ośrodków Pomocy Społecznej: 7
 - Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 2
 - Placówki szkolno-wychowawcze: 1
 - Policję: 51

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji dotyczące problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

<i>Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu</i>			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	29	26	25
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	3	5	7
Zakłócanie porządku publicznego	3	2	7
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	1	0	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2	3	3
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	90	81	71

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę, można stwierdzić, iż alkohol jest powszechną używką zarówno wśród dorosłych jak również niepełnoletnich mieszkańców Gminy Morąg. Jednocześnie wśród lokalnej społeczności zaobserwowano niedostateczne poinformowanie na temat alkoholu oraz zdrowotnych i psychospołecznych konsekwencji jego spożywania. Podana sytuacja ma również miejsce w przypadku innych używek. Wśród młodzieży stale wzrasta liczba palaczy, a coraz młodsze dzieci sięgają po narkotyki nie wiedząc czym grozi ich zażywanie. Aby skutecznie rozwiązywać wyżej wymienione problemy konieczne jest podjęcie działań skierowanych nie tylko do osób uzależnionych czy pijących szkodliwie, ale również inicjowanie akcji profilaktycznych skierowanych do całej społeczności, a w

szczegółności dzieci i młodzieży. Należy położyć szczególny akcent na osłabianie czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących w szkole, rodzinie oraz środowisku lokalnym. W związku powyższym wskazana jest kontynuacja prowadzenia programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA w szkołach na terenie Gminy, a także promowanie zdrowego stylu życia oraz wskazywania alternatywnych wzorców spędzania wolnego czasu. Pożądana jest także realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych skierowanych do wszystkich mieszkańców Gminy w celu uwrażliwienia lokalnej społeczności na problem uzależnień oraz zwiększenia jej świadomości na temat szkód wynikających z picia alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania narkotyków.

Z analizy Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych wynika, iż w Gminie znajduje się spory odsetek rodziców stosujących kary fizyczne w wychowaniu swoich dzieci, a dane z MOPS pokazują zwiększający się problem przemocy w rodzinie wobec dzieci. Warto więc zwiększać kompetencje wychowawcze rodziców poprzez prowadzenie zajęć „Szkoły dla Rodziców”, organizowanie szkoleń związanych z tą tematyką, ponadto zapewnić rodzicom dzieci sięgających po używki wsparcie oraz edukację w zakresie możliwości wspierania abstynencji dziecka i przygotowania go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W związku ze zwiększającą się liczbą przypadków przemocy w rodzinie, która często współwystępuje wraz z alkoholizmem istotne jest objęcie pomocą terapeutyczną całych rodzin. Należy wspierać pracę Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Morągu oraz szczególną uwagę poświęcić dzieciom i młodzieży, którzy to wychowując się w rodzinach z problemem uzależnienia czy przemocy żyją w ciągłym stresie, w poczuciu braku bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Ważne jest aby udzielić im wsparcia psychicznego oraz społecznego, a także wpierać ich rozwój osobisty. Takim miejscem może być świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii oraz grupa wsparcia dla młodzieży (klub młodzieżowy). Należałoby również poszerzać wiedzę młodzieży na temat dostępności instytucji wspomagających.

Mieszkańcy Gminy za jeden z największych problemów uznali bezrobocie i wiążące się z nim ubóstwo. Z tego względu zalecane jest aby skierować swoją pomoc w stronę osób bezrobotnych oraz bezdomnych prowadząc działania skoncentrowane na motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej, zapobieganiu rozwojowi choroby alkoholowej, a w przypadku osób uzależnionych na motywacji do podjęcia leczenia (street worker).

III. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Ograniczenie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz nowych problemów społecznych, kryminalnych i epidemiologicznych bezpośrednio z nimi związanych.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, rodzina, środowiska rówieśnicze) oraz wzmocnienie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka z uwzględnieniem niżej wymienionych form oddziaływań profilaktycznych.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów przedszkolnych, szkolnych, rodzinnych i wychowawczych, rówieśniczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych.

Wskaźniki: liczba zgłoszonych do realizacji programów o udoskonalonej i zintegrowanej treści programowej

3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych

Wskaźniki: liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań .

4) monitorowanie działań profilaktycznych

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników, ilość wyników pochodzących z ewaluacji poszczególnych działań, wysokość środków przeznaczonych na realizację działań.

2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna, uwzględniająca w szczególności problematykę matek w ciąży pijących alkohol (FAS), kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu.

Wskaźniki: ilość medialnych akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników

2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie, imprezy dla mieszkańców Morąga, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki: liczba kampanii, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów

Wskaźniki: liczba podejmowanych akcji i kampanii informacyjnych, liczba wydawnictw na temat problemów uzależnień rozpowszechnianych w morąskich placówkach oświatowo-wychowawczych, liczba seminariów, konferencji na temat problemów uzależnień.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników

2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

1) udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów, liczba ich uczestników, w tym liczba osób kończących terapię

2) działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanej do dzieci i młodzieży oraz ich rodzin

Wskaźniki: liczba osób uczestniczących w programach profilaktyki selektywnej i wskazującej, ilość programów integracyjnych

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:

1) prowadzenie specjalistycznej pomocy dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy w rodzinie
Wskaźniki: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba przeprowadzonych indywidualnych konsultacji specjalistycznych/zajęć terapeutycznych, liczba spotkań grupowych psychoedukacyjnych, liczba przeprowadzonych interwencji w sytuacji zagrożenia dziecka, liczba osób dorosłych korzystających z pomocy, liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą, liczba osób udzielających pomocy

2) realizację programów wspierania rodziny w sytuacjach kryzysowych, w tym przemocy w rodzinie
Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba osób/rodzin objętych programami, liczba realizatorów programów

3) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych
Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób, które wzięły udział w programach, liczba osób korzystających z konsultacji, liczba realizatorów programów, liczba osób przeprowadzających konsultacje

4) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków

Wskaźniki: liczba zrealizowanych konsultacji, form terapii, pomocy prawnej, liczba osób korzystających z tych form pomocy, liczba podmiotów współpracujących.

6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz wybranych zadań Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wskaźniki: liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów

2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami, w tym:

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań

V. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Zadanie 1.

Działalność Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) ponoszenie kosztów zatrudnienia specjalistów,
- 2) sprawowanie nadzoru, koordynacja działań i opieka merytoryczna nad prawidłową realizacją zadań Gminnego programu,
- 3) koszty utrzymania siedziby biura,
- 4) wykonywanie niezbędnych prac remontowych, adaptacyjnych i modernizacyjnych w budynku przy 5) ul. Dworcowej 7 oraz wyposażanie w niezbędny sprzęt.

Zadanie 2.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:

1) Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz od zachowań kompulsywnych w następujących formach:

- a) konsultacje specjalistów
- b) zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi
- c) pomoc i wsparcie psychologiczne
- d) zajęcia będące alternatywą wobec używania substancji psychoaktywnych, wspomagające proces zdrowienia
- e) wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej
- f) pomoc udzielana osobom uzależnionym od narkotyków, hazardu, internetu, nikotyny
- g) współpraca z innymi instytucjami i organizacjami w realizacji programów edukacyjno-korekcyjnych dla kierowców, którzy utracili prawo jazdy w związku z prowadzeniem pojazdów w stanie nietrzeźwości

2) Organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu terapii uzależnień.

Zadanie 3.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1) Działania na rzecz rodzin z problemem przemocy

- a) udzielanie pomocy poprzez: poradnictwo, wsparcie psychologiczne, edukację, psychoedukację, psychoterapię, konsultacje specjalistyczne, mediacje rodzinne, socjoterapię
- b) udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem dysfunkcji wychowawczych związanych z problemem przemocy w rodzinie poprzez: zajęcia edukacyjne, warsztaty umiejętności życia w rodzinie, uczestnictwo w Szkole dla Rodziców, poradnictwo oraz wykłady
- c) prowadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie
- d) prowadzenie edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności specjalistów oraz rodziców z zakresu przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy
- e) realizacja założeń Gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jako zadania własnego gminy, wynikającego z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzono go w oparciu o Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014-2020.

2) Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez:

- a) konsultacje specjalistów
- b) zajęcia edukacyjne
- c) warsztaty umiejętności życiowych
- d) treningi zachowań
- e) poradnictwo
- f) psychoterapię
- g) socjoterapię

- 3) Tworzenie systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym – FAS.
- 4) Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku.

Zadanie 4.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym:
 - a) programów informacyjno-edukacyjnych
 - b) programów środowiskowych
 - c) programów rówieśniczych
 - d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii
 - e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym
 - f) programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych
 - g) programów nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich
 - h) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców
 - i) programów realizowanych w czasie wolnym od nauki, w tym podczas ferii oraz wakacji
- 2) Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.
- 3) Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno – kulturalnych adresowanych do mieszkańców Morąga.
- 4) Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- 5) Organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.
- 6) Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia dostępności różnych substancji psychoaktywnych (między innymi „dopalaczy” oraz innych środków odurzających), we współpracy ze służbami miejskimi.
- 7) Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
- 8) Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
- 9) Zakup materiałów, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
- 10) Inne działania z zakresu profilaktyki.

Zadanie 5.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

- 1) Udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
- 2) Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji:
 - a) programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka
 - b) programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin
 - c) programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi oraz uzależnionymi od narkotyków
 - d) organizowania imprez promujących zdrowy styl życia.
- 3) Współpraca z ruchami samopomocowymi.

Zadanie 6.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, ponoszenie kosztów administracyjnych z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.

Zadanie 7.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. ZASOBY GMINY W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu została powołana zarządzeniem nr 19/03 Burmistrza Morąga z dnia 11 marca 2003 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na podstawie art. 41 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Komisja powołana jest do inicjowania działań związanych z profilaktyką problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

2. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Morągu. W ramach jej działań pomoc uzyskać mogą osoby uzależnione od alkoholu, członkowie ich rodzin oraz osoby współuzależnione. Zajęcia prowadzą specjaliści psychoterapii uzależnień.

3. Grupy samopomocowe - Anonimowych Alkoholików „Arka” i „Źródło Czystej Wody” oraz grupa Al. – Anon prowadzą na terenie naszej gminy cykliczne spotkania, których celem jest udzielanie wzajemnego wsparcia w utrzymaniu abstynencji osobom uzależnionym, zmagającym się z chorobą alkoholową i osobom współuzależnionym.

4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu posiada zasoby umożliwiające organizację działań w zakresie ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne.

5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zajmuje się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przemocy w rodzinie i prowadzeniem w tym zakresie działań profilaktycznych.

6. Placówki oświatowe szkoły i przedszkola na terenie naszej gminy są odpowiedzialne za realizację programów profilaktycznych, wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka.

7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Morągu jest placówką oświatowo - wychowawczą udzielającą dzieciom i młodzieży, rodzicom i opiekunom, nauczycielom i wychowawcom szeroko rozumianej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej. Wspomaga rozwój dzieci i młodzieży, udziela pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także wspiera rodziców i nauczycieli w zakresie działań związanych z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

8. Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu - prowadzone są działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym w zakresie profilaktyki uzależnień, organizowane ferie letnie i zimowe dla dzieci.

9. Morąski Dom Kultury – podejmowanie działań poruszających problemy społeczne. Prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców Morąga.

10. Komisariat Policji w Morągu prowadzi kontrole kierowców w zakresie kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu, czuwa nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, zwalcza przestępczość, prowadzi interwencje w zakresie przemocy w rodzinach.

11. Straż Miejska w Morągu. W ramach działań prewencyjnych funkcjonariusze Straży Miejskiej egzekwują przestrzeganie zakazu spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych, doprowadzają osoby nietrzeźwe do Pomieszczenia Osób Zatrzymanych w Komisariacie Policji w Morągu lub miejsc ich zamieszkania, współdziałają z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli.

12. Organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień, jak również niwelowania negatywnych skutków, zwłaszcza skutków społecznych, prowadzenia poradnictwa i konsultacji specjalistycznych oraz placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

VII. SPOSÓB REALIZACJI

1. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

- 1) środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z dochodów budżetu gminy z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) zadania realizowane w ramach Gminnego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.

2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zgodnie z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Ministra PPiSS za poprzedni kwartał - przysługuje dla każdego członka za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach komisji (potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia),
- wynagrodzenie w wysokości 30 zł za przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych potwierdzonej protokołem pokontrolnym.

2. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu Gminy Morąg, pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Sposób realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii a także kosztów z tym związanych określa Preliminarz wydatków na kwotę **500.000 zł.**

**Preliminarz wydatków
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok**

I.	Działalność Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
	Koszty utrzymania siedziby biura.
	Koszty zatrudnienia specjalistów, szkolenia w tym podróże służbowe, delegacje.
	Koszty niezbędnych prac remontowych budynku przy ul. Dworcowej 7 oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt.
	Razem I
	43.000
II.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
	1. Warsztaty i treningi terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych (również od środków psychoaktywnych).
	2. Stworzenie grup terapeutycznych dla rodzin.
	3. Dofinansowanie szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego.
	4. Doposażenie Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia (według potrzeb)
	5. Zakup materiałów biurowych.
	Razem II
	15.000
III.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
	1. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.
	2. Stworzenie Punktu Interwencji Kryzysowej.
	3. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach poprzez udział w kampaniach.
	4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. PPwR poprzez udział w szkoleniach.
	5. Superwizja osób zajmujących się przemocą.
	Razem III:
	24.000
IV.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych
	1. Kontynuowanie pracy świetlicy z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na bazie lokalowej biura Pełnomocnika Burmistrza ds. PiRPA
	2. Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym profilaktyczno – sportowych.
	3. Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców.
	4. Wdrażanie programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży upijającej się (FreD goes net , Candis)

	5. Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.		
	6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.		
	7. Organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego.		
	8. Zakup materiałów edukacyjnych i udział w kampaniach profilaktycznych.		
	9. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej (FAS)		
	10. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym (wydanie biuletynu dotyczącego instytucji pomocowych na terenie Miasta Morąg).		
		Razem IV:	330.000
V.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
	1. Zatrudnienie pedagoga tzw. street worker'a.		
	2. Współpraca z liderami grup samopomocowych poprzez dofinansowanie szkoleń pogłębiających umiejętności nieprofesjonalnego pomagania osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków.		
	3. Wspieranie inicjatyw lokalnych w ramach rozwiązywania problemów alkoholowych.		
	4. Zakup książek z dziedziny psychologiczno-pedagogiczno-profilaktycznej – Miejska Biblioteka Publiczna.		
	5. Przegląd teatralny - konkurs na najlepszy spektakl profilaktyczny.		
		Razem V:	28.000
VI.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
	1. Szkolenia w sprawie realizacji zadań wypływających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.		
	2. Koszty funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.		
	3. Badania biegłych sądowych.		
		Razem VI:	30.000
		OGÓLEM	470.000
VII.	Przeciwdziałanie narkomanii		
	1. Szkolenia		
	2. Programy profilaktyczne, spektakle profilaktyczne, debaty.		
	3. Zakup materiałów edukacyjnych.		
		Razem VII:	30.000
		OGÓLEM	500.000